

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad

Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 05759-21/2024-ERU

V Jihlavě dne 18. února 2025

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **ELGAS Energy, s.r.o.**, se sídlem Dobronická 1257, 148 00 Praha 4 - Kunratice, IČ: 293 21 638 (dále též „účastník řízení“), zastoupené společností CCS Legal s.r.o., advokátní kancelář, se sídlem Konviktská 291/24, Staré Město, 110 00 Praha 1, proti **výrokům I. až XVII.** rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05759-14/2024-ERU ze dne 13. srpna 2024 (sp. zn. OSR-05759/2024-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, uznal účastníka řízení vinným ze spáchání 9 přestupků podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v rozhodném znění (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), kterých se dopustil užitím agresivní obchodní praxe v rozporu s § 4 odst. 3 věty druhé a odst. 4 téhož zákona ve spojení s písm. f) přílohy č. 2 k témuž zákonu, když požadoval po zákaznících platbu za dodaný plyn, jehož dodávku si neobjednali (**výrok I.**), dále 2 pokračujících přestupků podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterých se dopustil jednáním v rozporu s § 4 odst. 3 a odst. 4 téhož zákona spočívajícím v zaslání dopisu příslušným spotřebitelům v měsíci srpnu nebo září 2022, v němž opomněl uvést podstatnou informaci a dopustil se tak klamavého opomenutí ve smyslu § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele a zároveň uvedl věcně nesprávné a nepravdivé informace a dopustil se též klamavého konání ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele (**výrok II.**), dále pokračujícího přestupku podle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, v rozhodném znění, kterého se dopustil 33 dílčími útoky spočívajícími v nestanovení zálohových plateb v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny a plynu (**výrok III.**), dále 14 přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, kterých se dopustil nedodržením standardu lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování elektřiny (**výrok IV.**), dále 2 přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, kterých se dopustil nedodržením standardu lhůty pro vypořádání rozdílů v platbách způsobených nesprávným vyúčtováním elektřiny (**výrok V.**), dále 19 přestupků podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, kterých se dopustil nedodržením standardu lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování plynu (**výrok VI.**), dále 8 přestupků podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, kterých se dopustil nedodržením standardu lhůty pro vypořádání rozdílů v platbách způsobených nesprávným vyúčtováním plynu (**výrok VII.**), dále pokračujícího přestupku podle

§ 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, kterého se dopustil 2 dílčími útoky spočívajícími v uvedení nepravdivých informací při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění změny dodavatele elektřiny (**výrok VIII.**), dále 3 přestupků podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, kterých se dopustil uvedením nepravdivých informací při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění změny dodavatele plynu (**výrok IX.**), dále přestupku podle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, v rozhodném znění, kterého se dopustil uvedením nepravdivé informace při výkonu licencované činnosti o podmínkách dodávek energie ve vztahu ke zmocněnci zákaznice, když uvedl nepravdivou informaci o trvání závazku (**výrok X.**), dále 2 přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, kterých se dopustil tím, že jako držitel licence na obchod s elektřinou zákazníkům neprodleně nesdělil informace, které tito zákazníci žádali (**výrok XI.**), dále 2 přestupků podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, kterých se dopustil tím, že jako držitel licence na obchod s plynem zákazníkům neprodleně nesdělil informace, které tito zákazníci žádali (**výrok XII.**), dále přestupku podle § 91 odst. 5 písm. k) energetického zákona, v rozhodném znění, kterého se dopustil nestanovením a nezasláním zákazníkovi nové výše zálohových plateb zohledňující cenu dodávky elektřiny stanovenou nařízením vlády č. 298/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci, ve znění účinném do 31. prosince 2022 (dále jen „nařízení č. 298/2022“) (**výrok XIII.**), dále přestupku podle § 91 odst. 11 písm. k) energetického zákona, v rozhodném znění, kterého se dopustil nestanovením a nezasláním zákaznici nové výše zálohových plateb zohledňující cenu dodávky plynu stanovenou nařízením č. 298/2022 (**výrok XIV.**), dále přestupku podle § 91 odst. 11 písm. f) energetického zákona, v rozhodném znění, kterého se dopustil podáním žádosti provozovateli distribuční soustavy o přerušení dodávky plynu v příslušném odběrném místě, na jejímž základě byla dodávka přerušena, aniž by v tomto odběrném místě skutečně došlo k neoprávněnému odběru (**výrok XV.**), za což byla účastníkovi řízení uložena úhrnná pokuta ve výši 6 400 000 Kč (**výrok XVI.**) spolu s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč (**výrok XVII.**), přičemž společné správní řízení bylo zastaveno v části podezření ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele a rovněž v části podezření ze spáchání přestupku podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona (**výroky XVIII. a XIX.**), Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako příslušný správní orgán podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 tohoto zákona ve spojení s § 90 odst. 1 písm. a) a c) a odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), po projednání věci v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05759-14/2024-ERU ze dne 13. srpna 2024 (sp. zn. OSR-05759/2024-ERU) se ve výroku II. mění tak, že se nahrazuje následujícím zněním:

„Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 5. ledna 2023, kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 4 odst. 3 a 4 ve spojení s § 5a odst. 1 téhož zákona zaslal spotřebitelům specifikovaným ve druhém sloupci Tabulky č. 1 přílohy tohoto rozhodnutí ve vztahu k jejich odběrným místům elektřiny/plynu v měsíci srpnu nebo září roku 2022 dopis (doručený jednotlivým zákazníkům ve dnech uvedených v posledním sloupci Tabulky č. 1 přílohy tohoto rozhodnutí), kterým jim oznámil, že pro ně připravil novou produktovou řadu SUPERIOR, jejíž ceník kopíruje vývoj na burze a znamená férové podmínky, s tím, že dotčení

zákazníci budou od 17. září 2022 (nebo od 24. září 2022 nebo od 31. září 2022) odebírat elektřinu a plyn na všech jejich odběrných místech v produktové řadě SUPERIOR, a současně je poučil, že v případě nesouhlasu s přijatou změnou mohou do 10. dne před účinností této změny odstoupit od smlouvy, a toto oznámení účastník řízení učinil přesto, že tito zákazníci měli sjednány fixované či alespoň konkrétní nebo ceníkové ceny, a účastník řízení si tak musel být vědom, že k takové jednostranné změně v obsahu závazku spočívající ve změně způsobu určení ceny a měnící tak samotný charakter závazku není oprávněn, čímž mohl u dotčených spotřebitelů vyvolat mylnou představu, že musí akceptovat jím jednostranně změněný produkt, resp. cenu na cenu odvozenou od cen na velkoobchodních energetických trzích, neboť v opačném případě musí závazkový vztah s účastníkem řízení ukončit a změnit dodavatele, přičemž tato zdánlivá volba vyvolaná opomenutím podstatné informace o absenci oprávnění účastníka řízení k popsánému jednostrannému zásahu do závazkového vztahu, zároveň doprovázeném prezentací nových cen jako výhodnějších pro zákazníky, kteří ale podle v té době závazných smluvních ujednání měli fixované či alespoň konkrétní nebo ceníkové ceny, a kteří by nově měli být v nejistotě, za jakou reálnou cenu jim bude komodita účtována, mohla vést spotřebitele k rozhodnutí, které by jinak neučinili, tedy k faktické akceptaci učiněné změny cen na ceny odvozené od vývoje velkoobchodních trhů anebo ukončení závazku, přestože v daném období měli platně sjednané fixované či alespoň konkrétní nebo ceníkové ceny.“

II. Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05759-14/2024-ERU ze dne 13. srpna 2024 (sp. zn. OSR-05759/2024-ERU) se ve výroku VII. mění tak, že údaj v Tabulce č. 5 přílohy napadeného rozhodnutí, řádku č. 4 sloupci nazvaném „Rozdíl v platbách fakticky vypořádan dne“ se nahrazuje datem „28.1.2023“ a údaj na témže řádku ve sloupci nazvaném „Dnů po lhůtě“ se nahrazuje číslem „78“.

III. Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05759-14/2024-ERU ze dne 13. srpna 2024 (sp. zn. OSR-05759/2024-ERU) se ve výroku I. písm. f), g) a i), výroku IX. písm. a) a c) a výroku X. zrušuje a řízení se v této části zastavuje.

IV. Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05759-14/2024-ERU ze dne 13. srpna 2024 (sp. zn. OSR-05759/2024-ERU) se ve výroku XVI. mění tak, že se nahrazuje následujícím zněním:

„Podle § 91 odst. 15 písm. b) energetického zákona ve znění účinném do 30. června 2023 se účastníkovi řízení za spáchání: 6 přestupků podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, pokračujícího přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, pokračujícího přestupku podle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, celkem 18 přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, pokračujícího přestupku podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, 30 přestupků podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, přestupku podle § 91 odst. 5 písm. k) energetického zákona, přestupku podle § 91 odst. 11 písm. k) energetického zákona a přestupku podle § 91 odst. 11 písm. f) energetického zákona, v rozhodných znění, ukládá úhrnná pokuta ve výši 6 000 000 Kč (slovy: šest milionů korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 20324.“

V. Rozklad společnosti ELGAS Energy, s.r.o., se sídlem Dobronická 1257, 148 00 Praha 4 - Kunratice, IČ: 293 21 638, proti výroku I. písm. a) až e) a h), výrokům III. až VIII.,

výroku IX. písm. b), výrokům XI. až XV. a výroku XVII. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05759-14/2024-ERU ze dne 13. srpna 2024 (sp. zn. OSR-05759/2024-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se v této části potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Průběh správního řízení

Na základě výsledků kontroly a dalších provedených šetření byla Energetickým regulačním úřadem zahájena řízení vedená pod sp. zn. OSR-01963/2023-ERU (zahájeno dne 9. února 2023) a pod sp. zn. OSR-02875/2024-ERÚ (zahájeno dne 20. února 2024), jež byla usnesením Energetického regulačního úřadu č. j. 05759-1/2024-ERU ze dne 30. dubna 2024 spojena do společného řízení.

Účastník řízení se v průběhu tohoto společného řízení k jeho předmětu (včetně průběžných upřesnění předmětu řízení přijatých prvostupňovým správním orgánem – přípis č. j. 05759-3/2024-ERU ze dne 30. dubna 2024, přípis č. j. 05759-12/2024-ERU ze dne 8. července 2024) nad rámec případných podání obsažených v kontrolních spisech či spisech šetření nevyjádřil, a to ani po výzvě ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Procesní aktivita účastníka řízení se pojila pouze s reakcemi na jednotlivé výzvy prvostupňového správního orgánu k doložení podkladů a informací. Účastník řízení postupně reagoval podáním ze dne 12. května 2024, dále podáním ze dne 27. května 2024 a nakonec podáním ze dne 12. června 2024. Část požadovaných podkladů účastník řízení v rámci uvedených podání doložil, nicméně rovněž opakovaně k některým podkladům uvedl informaci, že požadované podklady nemá k dispozici v důsledku nesprávného zálohování informací při migraci dat mezi původním dodavatelem dotčených zákazníků a účastníkem řízení.

II. Napadené rozhodnutí

Energetický regulační úřad rozhodnutím č. j. 05759-14/2024-ERU ze dne 13. srpna 2024 uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupků popsanych ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

V případě přestupků podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele (výrok I. napadeného rozhodnutí) dospěl Energetický regulační úřad u všech dotčených zákazníků s výjimkou pana [REDAKCE] a pana [REDAKCE] k závěru, že smluvní vztah těchto zákazníků, na základě kterého by jim byl účastník řízení oprávněn dodávat sjednanou komoditu, zanikl, přesto účastník řízení dodával komoditu i po zániku smluvního vztahu a za tuto dodávku požadoval platbu. Specifikum případu pana [REDAKCE] se pojilo s tím, že tomu účastník řízení počal dodávat plyn několik měsíců před smluvně sjednaným datem. U zákazníka [REDAKCE] dospěl prvostupňový správní orgán k závěru, že tento zákazník smlouvu s účastníkem řízení ani neuzavřel, neboť nebyla zjištěna existence plné moci udělené za tímto účelem zprostředkovateli. Ve všech případech účastník řízení podle Energetického regulačního úřadu naplnil skutkovou podstatu agresivní obchodní praxe vymezenou v § 4 odst. 3 větě druhé zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s písm. f) přílohy č. 2 k témuž zákonu.

Výrokem II. jsou postihovány nekalé obchodní praktiky účastníka řízení vůči zákazníkům uvedeným v Tabulce č. 1 přílohy napadeného rozhodnutí. Jednání účastníka řízení spočívalo v zaslání dopisu dotčeným zákazníkům, kterým jim oznámil přechod na produkt

s tzv. spotovou cenu. Energetický regulační úřad nejprve posoudil, zda byl účastník řízení oprávněn přistoupit k jednostranné změně ceny, resp. způsobu určení ceny, a to na základě smluvních ujednání, případně všeobecných obchodních podmínek, když se zpravidla jedná o původní zákazníky společností Františkovy Energie s.r.o., se sídlem Matěchova 444/18, 140 00 Praha 4, IČ: 069 98 381, Strong energy s.r.o., se sídlem Otýlie Beníškové 1664/14, 301 00 Plzeň, IČ: 060 00 134, Moravská plynárenská s.r.o. (nyní MPTC s.r.o.), se sídlem Příkop 843/4, 602 00 Brno, IČ: 050 99 951, Energie na doma s.r.o. (nyní Virtual energy s.r.o.), se sídlem Korunní 1208/74, 101 00 Praha 10, STABIL ENERGY s.r.o. (nyní SETC s.r.o.), se sídlem Bělehradská 858/23, 120 00 Praha 2, a Zelená elektřina s.r.o. (dnes již neexistující), které účastník řízení po jejich převzetí do svého zákaznického portfolia výslovně ujistil o trvající platnosti původně uzavřených smluv a sjednaných podmínek. Podle závěrů prvostupňového správního orgánu účastník řízení uvedený dopis zaslal zákazníkům, kteří měli a) fixovanou jednotkovou výši ceny komodity a jejich smluvní dokumentace neumožňovala změnu v obsahu závazku zamýšlenou účastníkem řízení, nebo měli b) konkrétně určenou ceníkovou cenu a jejich smluvní dokumentace umožňovala pouze změnu výše ceny změnou ceníku, v němž bude cena konkrétně určena. Účastník řízení tak naplnil jednak znaky klamavého opomenutí ve smyslu § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, neboť opomněl uvést, že pro účinnost změny způsobu účtování ceny za dodávku komodity je nutný výslovný souhlas spotřebitele, tj. opomněl uvést informaci, že k popsané jednostranné změně není oprávněn, a současně naplnil znaky klamavého konání ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, neboť uvedl informaci, že nový způsob účtování ceny bude pro spotřebitele výhodnější a že spotřebitel bude vždy vědět, kolik jej stojí každá kWh, ačkoli se jednalo o věcně nesprávné a nepravdivé informace, když dotčený spotřebitel měl navíc buď smluvně sjednanou cenu anebo měl sjednanou ceníkovou cenu, která však má být v ceníku jednoznačně určena.

Celkem 33 dílčími útoky spočívajícími v zaslání rozpisů zálohových plateb jednotlivým zákazníkům, jež nebyly stanoveny nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby komodity v následujícím zúčtovacím období, se podle Energetického regulačního úřadu účastník řízení dopustil pokračujícího přestupku podle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, v rozhodném znění (výrok III. napadeného rozhodnutí). Prvostupňový správní orgán se nejprve u zákazníků pana [REDAKCE] a paní [REDAKCE] zabýval výši jednotkové ceny uplatňované při stanovování záloh. V ostatních případech měli zákazníci sjednanu ceníkovou cenu, popřípadě cenu fixovanou, avšak fixace skončila dříve, než byly zaslány posuzované rozpisy záloh, když v takových případech prvostupňový správní orgán ve prospěch účastníka řízení nepředpokládal automatickou prolongaci smlouvy za stávajících cenových podmínek. Ve vztahu k posuzovaným rozpisům záloh prvostupňový správní orgán uvedl, že není zřejmé, z jakého důvodu účastník řízení přistoupil k tak razantnímu navýšení měsíčních záloh, pokud neměl v úmyslu uplatňovat tzv. spotové ceny podle nového ceníku. V každém případě účastník řízení při uplatňování zálohových plateb za dodávky komodity nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby v následujícím zúčtovacím období. Nejvyšší přípustná výše měsíční zálohy byla podle kontrolních výpočtů Energetického regulačního úřadu navýšena v rozmezí od 3 % do 690 %.

Výroky IV. až VII. napadeného rozhodnutí je postihováno nedodržení standardu lhůt pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky energie a vypořádání rozdílu v platbách způsobeného jejím nesprávným vyúčtováním, k čemuž se vztahují Tabulka č. 3, Tabulka č. 4

a Tabulka č. 5 přílohy napadeného rozhodnutí. Energetický regulační úřad uvedl, že ve prospěch účastníka řízení bylo za písemné vyřízení reklamace považováno též zaslání opravného vyúčtování, popřípadě vrácení přeplatku, přestože další písemné sdělení, které by mělo být zákazníkům správně zasláno, již učiněno nebylo. Reklamace vyúčtování dodávek elektřiny účastník řízení podle závěrů prvostupňového správního orgánu nevyřídil vůbec anebo se zpožděním v rozmezí 23 až 297 dnů. Vypořádání rozdílu v platbách u zákazníka [redacted] pak účastník řízení provedl 233 dnů po lhůtě, u zákazníka [redacted] 50 dnů po lhůtě. Reklamace vyúčtování dodávek plynu podle závěrů prvostupňového správního orgánu nebyly vyřízeny vůbec anebo byly vyřízeny se zpožděním v rozmezí 22 až 347 dnů. K zákazníkovi [redacted] Energetický regulační úřad uvádí, že za vyřízení reklamace nepovažuje v tomto případě vrácení přeplatku vypočítaného zákazníkem, jelikož bylo třeba vystavit alespoň opravné vyúčtování. Vypořádání rozdílu v platbách v souvislosti s vyúčtování dodávek plynu účastník řízení provedl se zpožděním v rozmezí 50 až 249 dnů. U zákazníka [redacted] Energetický regulační úřad řízení zastavil (výrok XIX.).

Účastník řízení dále dvakrát zadal v systému operátora trhu žádost o pozastavení změny dodavatele ze strany stávajícího dodavatele, a to pro odstoupení zákazníka [redacted] od smlouvy s novým dodavatelem (výrok VIII.). Ani v jednom případě však nebylo [redacted] výrokem řízení doloženo, že by pan [redacted] záměr spojený se setrváním u účastníka řízení měl. Účastník řízení tak v systému operátora trhu uvedl nepravdivé informace a nerespektoval vůli zákazníka odebírat energie od jiného dodavatele. V případě zákazníka [redacted] [výrok IX. písm. a) napadeného rozhodnutí] účastník řízení ani na opakovanou žádost nedoložil plnou moc udělenou panem [redacted] zprostředkovateli, který za tohoto zákazníka uzavíral smlouvu s účastníkem řízení. Podle vyjádření samotného zákazníka podaného k Energetickému regulačnímu úřadu se prvostupňový správní orgán domnívá, že zákazník si není vědom uzavření smlouvy s účastníkem řízení, resp. že by k takovému právnímu jednání kohokoli zmocnil. Na základě těchto okolností dospěl prvostupňový správní orgán k závěru, že účastník řízení uvedl v systému operátora trhu nepravdivou informaci. U zbylých dvou přestupků postihovaných výrokem IX. napadeného rozhodnutí jednal účastník řízení obdobně jako v případě zákazníka [redacted] když v systému operátora trhu uvedl nepravdivé informace, kterými žádal o pozastavení změny dodavatele.

Jako přestupek dále Energetický regulační úřad posoudil sdělení nepravdivé informace zmocněnci zákaznice [redacted] prostřednictvím odpovědi ze dne 25. listopadu 2022, v níž účastník řízení sdělil, že závazek ze smlouvy trvá až do 4. prosince 2024, byť závazek byl sjednán do 15. května 2023, což následně mělo mít vliv na zamítnutí výpovědi zákaznice z důvodu nedodržení výpovědní lhůty u smlouvy uzavřené na dobu určitou (výrok X. napadeného rozhodnutí). Podle prvostupňového správního orgánu tak účastník řízení uvedl v rozporu s § 11 odst. 1 písm. j) energetického zákona nepravdivé informace o podmínkách dodávek energie. Účastník řízení následně pochybení napravil a výpověď dodatečně akceptoval. U přestupků postihovaných výroky XI. a XII. napadeného rozhodnutí zákazníci požádali účastníka řízení o informace vztahující se k trvání jejich závazků, které je obchodník podle příslušných zákonných ustanovení povinen sdělit zákazníkům neprodleně. Požadavek neprodlené reakce jednání účastníka řízení podle prvostupňového správního orgánu nesplňuje, když u zákazníka [redacted] účastník řízení požadované informace nesdělil vůbec, u zákaznice [redacted] je sdělil po více jak třech měsících.

Výroky XIII. a XIV. napadeného rozhodnutí se vztahují k reakci účastníka řízení na zastropování cen energií, konkrétně na přijetí nařízení č. 298/2022. Podle uvedeného právního předpisu byl dodavatel povinen ve lhůtě 30 dnů ode dne jeho vyhlášení stanovit novou výši zálohových plateb a zaslat spotřebiteli nový předpis zálohových plateb. Tato lhůta uplynula 7. listopadu 2022. Maximální cena stanovená nařízením č. 298/2022 se vztahovala podle prvostupňového správního orgánu na dodávku elektřiny do odběrného místa pana [REDAKCE], jakož i na dodávku plynu do odběrného místa paní [REDAKCE], když ceny sjednané s těmito zákazníky byly vyšší než maximální ceny stanovené nařízením č. 298/2022. Účastník řízení pak nový platební kalendář reflektující nařízení č. 298/2022 ve stanovené lhůtě nevystavil. Vzhledem k tomu zákazníci přinejmenším v lednu 2023 zaplatili vyšší zálohy.

V případě zákazníka [REDAKCE] (výrok XV.) Energetický regulační úřad konstatuje nesplnění podmínek opravňujících dodavatele k ukončení nebo přerušení dodávek plynu při neoprávněném odběru. Prvostupňový správní orgán neshledal opakovanost neplnění platebních povinností ze strany zákazníka, když ten byl v prodlení 5 dnů s platbou měsíční zálohy na měsíc říjen 2022 a méně dnů s úhradou poplatku za zaslání výzvy k úhradě této zálohy, kdy výzvou účastníka řízení došlo k posunutí splatnosti na den 27. října 2022, nicméně již dne 20. října 2022 účastník řízení požádal o přerušení dodávky plynu. Zároveň zákazník nebyl v prodlení s úhradou zálohy na měsíc září 2022, k níž prvostupňový správní orgán uvádí, že tato byla uhrazena řádně v původní výši, jelikož změna výše ceny, na kterou navazovala nová výše záloh, nebyla účinná. Nakonec zákazník ani nebyl upozorněn na neplnění platebních povinností s dostatečnou lhůtou k dodatečnému splnění, jež v podstatě ani nebyla poskytnuta (žádost o přerušení dodávky komodity se datuje ke stejnému datu jako zaslání výzvy).

K námitkám účastníka řízení vzneseným při jednotlivých šetřeních, popř. kontrolách, Energetický regulační úřad k zákazníkovi [REDAKCE] u něhož měla proběhnout změna ceníku v souladu se smluvními podmínkami, uvedl, že nebyl doložen žádný dodatek ani výslovný souhlas zákazníka a právo jednostranné změny ze smlouvy nevyplývá. Výpověď zákazníka pak sama o sobě není aprobováním protiprávního postupu účastníka řízení, ba naopak škodlivým následkem, když zákazník ukončil smlouvu dříve, než do kdy měl sjednanou fixaci ceny. Pokud v případě zákaznice [REDAKCE] jiný dodavatel požádal o přepis odběrného místa k pozdějšímu dni, tato skutečnost nemůže vyvinut účastníka řízení, kdy měl jednat v údajné snaze zajistit kontinuitu dodávky a dodávky tak poskytoval bez uzavřené smlouvy či jiného právního důvodu. V případě zákaznice [REDAKCE] však prvostupňový správní orgán nakonec přistoupil k zastavení řízení. K neoprávněné dodávce komodity do odběrného místa zákazníka [REDAKCE] účastník řízení ospravedlnění svého jednání vztahuje až k výpovědi podané zákazníkem. Problém však spočíval v datu zahájení dodávky, když ve smlouvě bylo sjednáno pozdější datum, které účastník řízení nerespektoval a v rozporu s tím zahájil dodávku komodity o více než 4 měsíce dříve. Jestli dále účastník řízení původně stanovenou výši záloh u zákazníka [REDAKCE] snížil a zákazník nemusel chybnou výši hradit, podle prvostupňového správního orgánu se spáchání přestupku váže na okamžik stanovení záloh. Okolnost, že zákazníkovi nevznikla újma, není liberačním důvodem. Může to být vzato v potaz toliko při posuzování výše uloženého trestu. Množství útoků však samo o sobě vylučuje možnost zohlednění případné absence škody na straně některého z dotčených zákazníků.

Při ukládání trestu Energetický regulační úřad vzhledem k souběhu přestupků nejprve hodnotil, které přestupky jsou nejprísnejší trestné a který přestupek je z nich nejzávažnější. Za ten prvostupňový správní orgán označil přestupek postihovaný výrokem VIII., když tento

byl spáchán dvěma dílčími skutky, aktivním konáním, opakovaně a následky mohou být už v obecné míře pro zákazníka velmi citelné. Přestupek pak byl z hlediska § 38 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), vyhodnocen jako závažný. Polehčující okolnosti prvostupňový správní orgán neshledal žádné. Za přitěžující okolnosti označil více dílčích útoků nejzávažnějšího přestupku a vícečinný souběh s jinými přestupky. K tomu konstatoval, že ačkoli zákonodárce stanovil nižší horní hranici sazby v případě přestupků podle zákona o ochraně spotřebitele než u přestupků podle energetického zákona, jedná se v případě přestupků postihovaných výroky I. a II. napadeného rozhodnutí o přestupky velmi závažné a vyšší počet ovlivněných spotřebitelů je nutné promítnout do výše ukládané pokuty. Napadené rozhodnutí potom není ojedinělé z hlediska přestupkového jednání účastníka řízení v působnosti Energetického regulačního úřadu. Pro kvalifikaci souběhu je podstatným primárně okamžik, kdy bylo účastníkovi řízení rozhodnutí o jiném přestupku oznámeno. Tomu bylo dne 4. května 2022 oznámeno rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 07664-5/2022-ERU. Některé přestupky postihované napadeným rozhodnutím tak byly spáchány ještě před oznámením jiného přestupku [přestupky popsané v řádcích č. 1. a 2. Tabulky č. 3 přílohy napadeného rozhodnutí ve vztahu k výroku IV. napadeného rozhodnutí a přestupek popsáný ve výroku IX. písm. a) napadeného rozhodnutí]. Pro tyto přestupky prvostupňový správní orgán aplikoval absorpční zásadu. V případě nejzávažnějšího přestupku pak prvostupňový správní orgán vyhodnotil, že tento byl spáchán posledním dílčím útokem až dne 17. března 2023, tj. po právní moci rozhodnutí, jímž byl účastník řízení dříve uznán vinným za jiný přestupek. Účastníkovi řízení proto nesvědčí výhody z absorpční zásady. Naopak bylo v neprospěch účastníka řízení zohledněno, že v jeho činnosti lze vysledovat snahu o oklamání svých zákazníků a obohacení se na jejich úkor.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti výrokům I. až XVII. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 05759-14/2024-ERU ze dne 13. srpna 2024, které mu bylo doručeno téhož dne, podal účastník řízení dne 26. srpna 2024 rozklad doplněný podáním ze dne 9. září 2024. Účastník řízení označuje napadené rozhodnutí za nesprávné, zmatečné a nepřezkoumatelné. Energetický regulační úřad podle jeho názoru nesprávně zhodnotil předložené důkazy a věc nesprávně právně posoudil.

U přestupků podle výroku I. napadeného rozhodnutí nebyly naplněny základní atributy a sice snaha získat jakoukoli výhodu z důvodu dodávky plynu zákazníkům. Účastník řízení jim dodával plyn až do ukončení jejich smluvního vztahu a platby požadoval pouze za to, co bylo zákazníky prokazatelně spotřebováno. V případě nekalých obchodních praktik postihovaných výrokem II. napadeného rozhodnutí zjevně chybí úmysl vytěžit z oznámení změny jakýkoli prospěch. Pokud účastník řízení do seznamu obeslaných zákazníků zahrnul zákazníky, jejichž smlouvy změnu na tzv. spotový ceník neumožňovaly, nestalo se s úmyslem je poškodit. V srpnu, resp. září 2022 energetický zákon jakýmkoli způsobem nezakazoval obchodníkům stanovovat ceny s odkazem na vývoj cen na organizovaných trzích.

K dalším přestupkům účastník řízení shodně uvádí, že se jedná o situace, kdy neuhlídal interní postupy a z důvodu i personálních problémů nebyl schopen vždy řádně a včas reagovat na veškeré požadavky svých zákazníků. Rozhodně se nejednalo o úmysl zákazníky poškodit. Ve vztahu k přestupkům postihovaným výroky XI. a XII. napadeného rozhodnutí pak účastník řízení namítá absenci jakéhokoli odůvodnění protiprávnosti jeho jednání. V případě pana

██████ (výrok XV.) potom Energetický regulační úřad připouští skutečnost, že tento zákazník byl v prodlení s plněním více svých platebních povinností, na které byl dokonce písemně upozorněn, i tak však správní orgán dospěl k názoru, že nebyly splněny podmínky pro přerušení dodávky.

Napadené rozhodnutí je podle účastníka řízení zcela v rozporu se zásadami správního trestání, konkrétně zásadou přiměřenosti a zásadou *ne bis in idem*. Pokud Energetický regulační úřad uvádí, že se účastník řízení dopouští opakovaného jednání, je zřejmé, že se jedná o jeho, byť možná nesprávné, provozní postupy, které by neměly představovat důvod pro zpřísnění uloženého trestu. Vzhledem k tomu, že se jedná o prověřování činnosti účastníka řízení ve stejném období, dochází zde k trestání za stejné skutky. I kdyby však došlo ke spáchání přestupku, nebyl by naplněn princip proporcionality mezi škodlivostí jednání a uloženým trestem. Napadené rozhodnutí je zcela nepřezkoumatelné ve vztahu k druhu a výši uloženého trestu. Účastník řízení označuje za případně vhodný trest napomenutí. Uložená pokuta potom vysoko přesahuje dosavadně ukládané sankce Energetickým regulačním úřadem. Ten navíc nijak nespecifikuje, proč přestupek spočívající v solitérním pochybení ve vztahu k odběrnému místu jediného zákazníka má být nejzávažnějším. Podle názoru účastníka řízení není z napadeného rozhodnutí vůbec možné dovodit, jak správní orgán k výši sankce dospěl a jak zohlednil aktuální finanční situaci účastníka řízení, když stanoví sankci v likvidační výši. Energetický regulační úřad se současně dopustil dvojího přičítání, když stejnou skutečnost zohlednil jak při zkoumání, zda se vůbec jedná o společensky škodlivé jednání, tak při stanovení výše trestu.

IV. Rozhodnutí o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu. Rada proto přezkoumala zákonnost napadeného rozhodnutí i jeho věcnou správnost, a to z úřední povinnosti.

Úvodem Rada konstatuje, že odůvodnění napadeného rozhodnutí odpovídá požadavkům kladeným § 68 odst. 3 správního řádu, neboť jsou z něj patrné podklady, ze kterých prvostupňový správní orgán vycházel, úvahy, kterými se řídil při hodnocení zjištěných skutečností a právním posouzení věci, jakož i při výkladu právních předpisů, a též jak se vypořádal s námitkami účastníka řízení. Napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, sama skutečnost, že rozhodnutí nevyhovuje právnímu názoru jeho adresáta neznamena vada nepřezkoumatelnosti. Ostatně sám účastník řízení reaguje, byť stručně, na některé úvahy Energetického regulačního úřadu, tudíž tyto úvahy patrně z napadeného rozhodnutí vyplývají a přezkoumat je lze. Obecně pak Rada k námitkám účastníka řízení dodává, že tyto v mnoha případech ani nereflktují znění příslušné právní úpravy, popřípadě zcela odbočují od podstaty skutků, které jsou napadeným rozhodnutím trestány.

1. agresivní obchodní praktika – výrok I. napadeného rozhodnutí

Přestupku se podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele dopustí výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.

Podle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, „*je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejím působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě. Je-li obchodní praktika zaměřena na určitou skupinu spotřebitelů, posuzuje se podle průměrného člena této skupiny.*“ Podle § 4 odst. 3 téhož zákona se nekalou obchodní praktikou rozumí „*zejména klamavé konání podle § 5 nebo klamavé opomenutí podle § 5a a agresivní obchodní praktika podle § 5b. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 tohoto zákona.*“ Podle § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se zakazuje „*užívání nekalé obchodní praktiky před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí.*“

Podle písm. f) přílohy č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele jsou obchodní praktiky považovány za agresivní, pokud prodávající „*požaduje na spotřebiteli okamžitou nebo odloženou platbu za výrobky nebo služby, které mu dodal, ačkoli si je spotřebitel neobjednal nebo požaduje vrácení či uschování nevyžádaných výrobků, nejedná-li se o náhradní dodávku podle předem uzavřené smlouvy.*“ Obchodní praktiky uvedené v přílohách č. 1 a 2 k zákonu o ochraně spotřebitele, a tedy i agresivní obchodní praktika podle písm. f) přílohy č. 2 k tomuto zákonu, se považují za nekalé za všech okolností. K této problematice se vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku vedeném pod sp. zn. 7 As 110/2014, podle něhož platí, že „*v případě posuzování obchodní praktiky uvedené v příloze č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele (taxativní výčet nekalých praktik odpovídající příloze I citované směrnice), nemusí vnitrostátní orgán posuzovat dopad praktiky na ekonomické chování průměrného spotřebitele, respektive nemusí zvažovat otázku, zda např. setrvačný prodej [bod f) přílohy č. 2 zákona o ochraně spotřebitele] způsobil, nebo mohl způsobit, že spotřebitel učinil rozhodnutí o obchodní transakci, které by jinak neučinil.*“

V obecné rovině platí, že klíčovými body, o něž se musí posouzení jednání účastníka řízení opírat, jsou ukončení smluvního vztahu, resp. k jakému dni byl smluvní vztah ukončen (popř. zda smluvní vztah vůbec existoval), dále zda i po skončení smluvního vztahu účastník řízení dodával zákazníkovi komoditu (příp. zda komoditu dodával i přes neexistenci smluvního vztahu), a zda za dodávku požadoval platbu. Jestliže účastník řízení namítá, že zde absentovala snaha získat jakoukoli výhodu na úkor zákazníků, neboť v podstatě požadoval platbu za reálně dodaný plyn, který byl jen dodáván z důvodu nevčasného ukončení dodávek delší dobu (a proto by neměly být naplněny základní atributy pro spáchání přestupku), nemůže Rada takové hodnocení přijmout. Předmětná skutková podstata nejen z hlediska svého jazykového vyjádření, ale i z hlediska svého smyslu a účelu, reaguje na případy nerespektování vůle zákazníků, kteří projeví vůli určitou službu či zboží od dosavadního dodavatele nadále neodebírat, resp. obecně neodebírat (obecně jde o případy, kdy je dodávka zboží či služby realizována bez projevení vůle zákazníka nebo přes projevení jako negativní vůle), a přesto jim dodávka realizována byla. Přijetí argumentace účastníka řízení by *ad absurdum* popíralo dvoustrannost smluvních vztahů mezi podnikateli a zákazníky, kdy k uskutečnění dodávky zboží a služby by postačovala vůle podnikatele. Ten je pochopitelně motivován k tomu,

aby zboží či službu poskytoval v co možná maximálním rozsahu, právně aprobovat však nelze, aby tak činil proti vůli zákazníků; otázka ekvivalentnosti protiplnění přitom nemůže hrát pro posouzení této praktiky stěžejní roli.

Rada přezkoumala jednotlivé přestupky spočívající v užití agresivní obchodní praktiky co do správnosti a zákonnosti závěrů prvostupňového správního orgánu. Případy zákazníků [REDAKCE] (sp. zn. 13338/2022-ERU), [REDAKCE] (sp. zn. 15792/2022-ERÚ) a [REDAKCE] (sp. zn. 01559/2023-ERU) nevykazují podle názoru Rady žádné sporné otázky, z nichž by bylo možné usuzovat na možnou nesprávnost napadeného rozhodnutí. Paní [REDAKCE] podala výpověď smlouvy ve lhůtě podle § 11b odst. 1 energetického zákona (výpověď účastníku řízení doručena dne 25. července 2022), tedy do patnáctého dne po zahájení dodávky komodity (zákaznice podala výpověď dokonce před zahájením dodávek, jež měly být zahájeny až 2. srpna 2022). Smluvní vztah tak měl skončit ke dni 15. srpna 2022, přesto účastník řízení dodával komoditu do odběrného místa zákaznice až do 14. září 2022 a prostřednictvím faktury č. [REDAKCE] za tyto dodávky požadoval platbu. Pan [REDAKCE] využil svého práva výpovědi závazku sjednaného zprostředkovatelem a dne 8. července 2022 podal účastníku řízení výpověď smlouvy ve smyslu § 11o energetického zákona. Smluvní vztah měl proto skončit ke dni 15. srpna 2022. Účastník řízení přesto komoditu dodával až do 25. října 2022 a prostřednictvím faktury č. [REDAKCE] požadoval za tyto dodávky platbu. Výpověď podaná paní [REDAKCE] pak odpovídá stejně jako v prvním popsáném případě ukončení smluvního vztahu ve smyslu § 11b odst. 1 energetického zákona. Zákaznice doručila výpověď dne 24. června 2022 (dodávka byla původně sjednána od 1. července 2022), smluvní vztah měl skončit ke dni 15. července 2022, účastník řízení však dodával komoditu až do 15. srpna 2022 a za tyto dodávky požadoval prostřednictvím faktury č. [REDAKCE] platbu.

Odlišným je případ zákazníka [REDAKCE] (sp. zn. 14781/2022-ERU), v jehož případě se nejednalo o dodávky komodity po skončení smluvního vztahu, nýbrž zahájení dodávek před smluvně sjednaným datem, jež bylo sjednáno ke dni 1. ledna 2023. Jak bylo Energetickým regulačním úřadem zjištěno z údajů od operátora trhu, účastník řízení započal s dodávkami již dne 12. srpna 2022 a tyto dodávky pokračovaly do 5. září 2022. Prostřednictvím faktury č. [REDAKCE] potom účastník řízení požadoval po zákazníkovi za popsané dodávky platbu. Rada se v tomto případě ztotožňuje se závěry prvostupňového správního orgánu, jelikož bylo prokázáno, že účastník řízení nebyl oprávněn (neměl k tomu žádný právní titul) k započetí dodávek již od 12. srpna 2022, když navíc toto nerespektování smluvního ujednání se zákazníkem vedlo k nuceným krokům zákazníka vedoucím k ukončení smluvního vztahu, který v dané době nebyl ještě účinný. V tomto směru netřeba podrobněji se zabývat otázkou skončení smluvního vztahu, jak správně konstatuje prvostupňový správní orgán, neboť řádně podaná výpověď či řádné ukončení dodávek s ohledem na podanou výpověď nemění nic na tom, že ve vymezeném období účastník řízení dodával komoditu, přestože ji podle smlouvy měl dodávat až od prvního dne následujícího roku.

Zákaznice [REDAKCE] (sp. zn. 05267/2023) učinila úkon v podobě výpovědi smlouvy na dobu určitou (do 6. prosince 2022) vůči svému tehdejšímu dodavateli, právnímu předchůdci účastníka řízení. Z podkladů rozhodnutí vyplývá, že společnost Moravská plynárenská s.r.o. akceptovala ukončení smluvního vztahu ke dni 6. prosince 2022, tedy k datu konce doby určité, na kterou byl smluvní vztah ujedнан. V tomto případě tak nejenže byla projevena vůle zákaznice ke skončení smluvního vztahu, nýbrž byla jejím dodavatelem i výslovně vzata na vědomí. Jak ale Energetický regulační úřad zjistil, účastník řízení zablokoval žádost nového

dodavatele o změnu v systému operátora trhu a nerespektoval skončení smluvního vztahu po uplynutí doby určité. Nadále pak dodával zákazníci komoditu až do 13. dubna 2023 a prostřednictvím faktury č. [REDAKCE] požadoval za dodávku platbu, tudíž posouzení tohoto jednání ze strany prvostupňového správního orgánu shledává Rada správným.

Odlišný názor má Rada u zákazníka [REDAKCE] (sp. zn. 01817/2023-ERU, sp. zn. 15237/2023-ERU). V případě něho prvostupňový správní orgán dospěl k závěru, že tento od 26. dubna 2022 neměl smlouvu na dobu určitou a na jeho případ se nemohlo aplikovat novelizované znění § 11d energetického zákona účinné od 1. ledna 2024, podle něhož se u smluv uzavřených na dobu určitou delší než 36 měsíců považují tyto smlouvy za uzavřené na dobu 36 měsíců od zahájení dodávky. Na základě tohoto závěru pak prvostupňový správní orgán posuzoval výpověď zákazníka ze dne 30. září 2022 jako výpověď smlouvy na dobu neurčitou, když prvostupňový správní orgán odkazuje na § 11d energetického zákona, ve znění účinném od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2023.

Rada je toho názoru, že otázka přeměny doby trvání smlouvy zákazníka [REDAKCE] nebyla Energetickým regulačním úřadem posouzena správně. Lze sice souhlasit s tím, že v rámci přechodných ustanovení v čl. II zákona č. 362/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „novela č. 362/2021“), se v bodě 6. uvádí, že „*Na smlouvu o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvu o sdružených službách elektřiny nebo plynu uzavřenou se spotřebitelem na dobu určitou přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije § 11d zákona č. 458/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Doba dodávky elektřiny nebo plynu stanovená v § 11d zákona č. 458/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, počne běžet ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona*“, nicméně je zapotřebí přihlédnout též ke znění samotného novelizovaného § 11d, podle něhož podle novely č. 362/2021 platilo, že „*Uzavře-li spotřebitel smlouvu o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu na dobu určitou a přesahuje-li doba dodávky elektřiny nebo plynu včetně případného prodloužení smlouvy 36 měsíců, považuje se smlouva po uplynutí této doby za smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou*.“ Důležitá je především pasáž „*po uplynutí této doby*“, která znamená, že teprve po uplynutí doby 36 měsíců, mělo dojít k přeměně doby trvání závazku na dobu neurčitou, přičemž ale tato doba podle přechodného ustanovení (čl. II. bod 6. věta druhá novely č. 362/2021) měla počít běžet až od účinnosti novely č. 362/2021, tedy od 1. ledna 2022.

Zákazník [REDAKCE] měl smlouvu uzavřenou na dobu určitou 5 let účinnou od 25. dubna 2017, tzn. do 25. dubna 2022. Podle § 11d energetického zákona ve znění novely č. 362/2021 se tak měla tato smlouva považovat po uplynutí 36 měsíců za smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou. Jestliže ale čl. II. v bodě 6. větě druhé novely č. 362/2021 stanovil, že doba stanovená v novelizovaném § 11d počne běžet ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, má Rada za to, že zmiňovaných 36 měsíců počalo běžet dne 1. ledna 2022, tudíž k přeměně na dobu neurčitou nemohlo dojít.

Lze tedy uzavřít, že zákazník [REDAKCE] nemohl dne 30. září 2022 vypovědět smlouvu na dobu neurčitou, neboť ta byla nadále smlouvou na dobu určitou a v tomto kontextu je tak třeba nahlížet na dodávky komodity, které v inkriminované době byly dodávkami objednanými. Rada tak vzhledem k uvedenému přistoupila v souladu s § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu

ve spojení s § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky k zastavení řízení u přestupku postihovaného výrokem I. písm. f) napadeného rozhodnutí.

Stejně pak Rada učinila i ve vztahu k výroku I. písm. i) napadeného rozhodnutí, jenž se týká zákaznice [REDAKCE] (sp. zn. 12060/2023-ERU), neboť tato měla uzavřenou smlouvu na dobu určitou 5 let s účinností od 16. února 2017, tzn. do 16. února 2022, přičemž v době podání výpovědi (výpověď doručena 30. března 2023), ještě neuplynulo 36 měsíců, po nichž mělo případně dojít k přeměně doby trvání závazku na dobu neurčitou ve smyslu § 11d ve znění novely č. 362/2021.

V případech zákazníka [REDAKCE] i zákaznice [REDAKCE] pak není zřejmé, zda se smluvní závazky prolongovaly, byly uzavřeny dodatky ke smlouvám, či zda závazky zanikly uplynutím doby určité, nicméně k učinění výpovědi došlo až v době, kdy již doba určitá, na kterou byly smlouvy uzavřeny, měla uplynout. Z podkladů a dosavadních zjištění však nevyplývá, zda smluvní vztah s účastníkem řízení v obou případech zanikl nebo nějakým způsobem pokračoval dále, či zda učiněné úkony nebylo možno považovat za úkony mající zabránit prolongaci smlouvy, když šetření bylo z hlediska zjištění skutkového stavu nedostatečně zaměřeno toliko na neakceptování výpovědi smluv na dobu neurčitou, proto Rada k těmto případům nemůže činit žádné další závěry pro nezjištění skutkového stavu.

Další případ, tentokrát zákazníka [REDAKCE] (sp. zn. 15950/2022-ERU), se vyznačuje tím, že účastník řízení byl v systému operátora trhu veden jako dodavatel komodity do odběrného místa zákazníka od 27. ledna 2022 do 1. října 2022, přičemž zákazníkovi vystavil fakturu č. [REDAKCE] za období od 27. ledna 2022 do 19. července 2022, avšak v rámci šetření Energetického regulačního úřadu nedoložil zmocnění společnosti Transport JK a Partners s.r.o., se sídlem Čujkovova 1714/21, Zábřeh, 700 30 Ostrava, IČ: 078 27 792, jež v údajném zastoupení zákazníka smlouvu s účastníkem řízení uzavřela.

Ani zde se Rada s posouzením věci provedeným prvostupňovým orgánem neztotožňuje, když závěr o spáchání přestupku byl založen na skutečnosti, že se správnímu orgánu nepodařilo zjistit existenci zmocnění zákazníka pro zprostředkovatele k uzavření dodávkové smlouvy s účastníkem řízení, čímž však správní orgán obrátil důkazní břemeno, které v případě přestupkových řízení tíží jeho samotného. Přitom nelze dojít k závěru, že by správní či kontrolní orgán učinil vše, co bylo možné, aby dostatečně zjistil skutkový stav věci v rozsahu nezbytném pro shledání závěru o porušení zákonné povinnosti ze strany účastníka řízení.

Především prvostupňový orgán shledal spáchání přestupku v jednání, které ani sám zákazník [REDAKCE], resp. jeho sestra paní [REDAKCE], která s Energetickým regulačním úřadem komunikovala, nenamítal, přičemž v tomto ohledu správní orgán nevedl podrobné šetření, kterým by dostatečně objasnil skutkový stav věci. Zákazník [REDAKCE] v rámci komunikace s Energetickým regulačním úřadem poukazoval na nedostatek komunikace účastníka řízení, který odmítal zohlednit skutečnost, že v odběrném místě tohoto zákazníka došlo k ukončení odběru plynu (odpojení odběrného místa), a nadále zákazníkovi zasílal výzvy a upomínky k uhrazení záloh. Účastník řízení rovněž neměl nijak reagovat ani na opakovaně zasílanou výpověď smlouvy. O tom, že by pan [REDAKCE] neuzavřel zprostředkovatelskou smlouvu se společností Transport JK a Partners s.r.o., však v komunikaci založené ve spise chybí jakákoliv zmínka. Energetický regulační úřad tak nemohl vycházet ze sdělení zákazníka, že smlouva s účastníkem řízení uzavřená prostřednictvím zprostředkovatele (platně) nevznikla, protože takové tvrzení zákazník vůbec nepředložil, a to zřejmě ani vůči účastníkovi řízení.

Prvostupňový orgán se pak podrobněji ani nezabýval tím, jestli má obecně obchodník povinnost požadovat nebo disponovat zmocněním zprostředkovatele, které mu měl udělit zákazník k uzavření dodávkové smlouvy. Přitom jde o smluvní záležitost mezi zákazníkem a zprostředkovatelem, a účastníkovi řízení jako obchodníkovi nemusely o platnosti uzavřené smlouvy objektivně vzniknout žádné pochybnosti, leda by ho na neexistenci zmocnění upozornil sám zákazník, nicméně v tomto duchu zákazník žádnou komunikaci s účastníkem řízení nepředložil. Výpověď smlouvy, kterou adresoval zákazník účastníkovi řízení, byla podle jejího obsahu podána z důvodu odpojení plynu, nikoli z důvodu, že smlouva nebyla (platně) uzavřena. Takové tvrzení pak nevyplývá ani z jiných podkladů ve spise.

Rada připouští, že účastník řízení byl opakovaně vyzván k předložení plné moci udělené zákazníkem zprostředkovateli, na což účastník řízení nijak nereagoval, nelze z toho však bez dalšího dovodit, že smlouva o zprostředkování nebyla mezi zákazníkem a zprostředkovatelem uzavřena. Tím spíše, že takovou skutečnost netvrdí ani samotný zákazník. Ten byl rovněž vyzván k tomu, aby předmětnou plnou moc předložil, ale na výzvu kontrolního orgánu taktéž nijak nereagoval. Výzva byla zaslána na e-mailovou adresu sestry pana [REDAKCE], a pokud na výzvu nebylo nijak reagováno, měl kontrolní orgán tuto výzvu opakovat nebo zaslat prostřednictvím provozovatele poštovních služeb; vyloučen nebyl ani výslech zákazníka jako svědka ve správním řízení. Energetický regulační úřad se rovněž mohl s touto výzvou obrátit i na samotného zprostředkovatele, ale neučinil tak. Naopak účastník řízení v rámci šetření předložil dopis zprostředkovatele adresovaný panu [REDAKCE] ze dne 8. ledna 2021 (pravděpodobně jde však o překlep a mělo jít o datum 8. ledna 2022), v němž zprostředkovatel zákazníka informuje o provedení nového výběrového řízení na dodavatele plynu, kterým se stal účastník řízení. Energetický regulační úřad zde nezjišťoval, jestli byl předmětný dopis zákazníkovi vůbec doručen, minimálně však existenci smluvního vztahu mezi zákazníkem a zprostředkovatelem naznačuje.

Na základě uvedeného má Rada za to, že se Energetickému regulačnímu úřadu v tomto případě nepodařilo prokázat skutek tak, jak byl popsán ve výroku I. písm. g) napadeného rozhodnutí, a proto je namístě v této části řízení podle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu ve spojení s § 86 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky zastavit.

Zákaznice [REDAKCE] (sp. zn. 17997/2022-ERU) prostřednictvím e-mailu zaslání dne 8. června 2022 na adresu info@elgasenergy.cz oznámila účastníkovi řízení, že s ním ruší veškeré smlouvy. Bez pochybností bylo v této souvislosti prvostupňovým správním orgánem zjištěno, že účastník řízení popsáný e-mail obdržel, když jej sám v rámci šetření správního orgánu předložil. Energetický regulační úřad daný e-mail vyhodnotil jako výpověď ve smyslu § 11b odst. 1 energetického zákona, přičemž s ohledem na datum zahájení dodávek dne 11. června 2022 byla výpověď zaslána ještě před datem zahájení dodávek. Podle uvedeného ustanovení zákona měl smluvní vztah skončit ke dni 15. července 2022. Tato zjištění prvostupňového správního orgánu považuje Rada za správná a souhlasí též s vyhodnocením e-mailu zákaznice. Ten pochopitelně nelze označit za bezvadně formulovaný, nicméně i vzhledem k tomu, že jej zaslala spotřebitelka, u níž navíc nic nenasvědčuje odbornému právnímu vzdělání, tak vzhledem k nutnosti posuzovat právní jednání podle obsahu (srov. § 555 odst. 1 občanského zákoníku), lze z daného e-mailu dovodit úmysl zákaznice ukončit smluvní vztah s účastníkem řízení, tudíž ignorování této vůle ze strany účastníka řízení, který poté dodával zákaznici komoditu od 11. června 2022 do 1. října 2022, tedy i po uplynutí

výpovědní doby, a za tuto dodávku požadoval prostřednictvím faktury č. [REDACTED] platbu, zakládá nevyžádanou dodávku.

Rada též uvádí, že nemá pochybnosti ani o naplnění materiální stránky výše popsanych přestupků, když v případě poskytování nevyžádaného plnění obchodníkem odběrateli je třeba hodnotit společenskou škodlivost jednání ve vztahu k charakteru trhu s energiemi, kdy odběratelé mají možnost v jednom okamžiku odebírat elektřinu toliko od jediného dodavatele. Pokud dodavatel v takovém případě realizuje dodávku za situace, kdy mu nesvědčí žádný právní titul k jejímu uskutečňování, je podle názoru Rady nutná míra společenské škodlivosti jednání naplněna, ledaže by byly zjištěny nějaké důležité skutečnosti, které intenzitu společenské škodlivosti snižují natolik, že by její míra byla nižší než nepatrná a dané jednání by tak nebylo možno postihnout jako přestupek. To však nebude běžné, jelikož omezující význam předmětné praktiky tkví primárně v nerespektování vůle spotřebitele, jako tomu bylo u zákazníků účastníka řízení.

2. nekalá obchodní praktika – výrok II. napadeného rozhodnutí

Přestupků postihovaných výrokem II. napadeného rozhodnutí podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, tzn. nekalé obchodní praktiky, se účastník řízení podle závěrů Energetického regulačního úřadu dopustil klamavým konáním podle § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele („*Obchodní praktika se považuje za klamavou, pokud obsahuje věcně nesprávnou informaci a je tedy nepravdivá, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.*“) a současně klamavým opomenutím podle § 5a odst. 1 téhož zákona („*Obchodní praktika se považuje za klamavou, pokud ve svých věcných souvislostech a s přihlédnutím ke všem jejím rysům, okolnostem a omezením sdělovacího prostředku opomene uvést podstatné informace, které v dané souvislosti spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, čímž způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně této koupě, které by jinak neučinil.*“).

Energetický regulační úřad dospěl k závěru, že účastník řízení se nekalých obchodních praktik dopustil zasláním dopisu zákazníkům specifikovaným v Tabulce č. 1 přílohy napadeného rozhodnutí, v němž jim sdělil především: „*Připravili jsme pro Vás zcela novou produktovou řadu SUPERIOR, jejíž hlavním cílem je zajistit pro Vás co nejvýhodnější cenu plynu. Ceník SUPERIOR jednoduše kopíruje vývoj na burze a znamená férové podmínky, díky kterým nebudete za energie zbytečně platit peníze navíc. Od 17. 9. 2022 (pozn. v některých případech to bylo od 24. září 2022 nebo 31. září 2022) budete odebírat elektřinu a plyn na všech vašich odběrných místech v produktové řadě SUPERIOR účinné od 17. 9. 2022 (pozn. případně ve výše uvedených datech). V produktové řadě SUPERIOR bude cena účtována na základě denního velkoobchodního trhu.*“ Dále je v dopisech nastíněn způsob výpočtu ceny v produktové řadě SUPERIOR a poučení o právu zákazníka odstoupit od smlouvy v případě nesouhlasu se změnou produktové řady. Podle Energetického regulačního úřadu účastník řízení v popsaném dopise opomněl uvést podstatnou informaci, že pro účinnost změny produktu, resp. přímo změny způsobu účtování ceny, je nutný souhlas každého jednotlivého spotřebitele, a to s ohledem na sjednané fixované ceny, popř. smluvní ujednání neobsahující možnost takové jednostranné změny obsahu závazku. Současně Energetický regulační úřad našel v popsaném dopise informace věcně nesprávné a nepravdivé, když účastník řízení uvedl, že nový způsob účtování ceny bude pro spotřebitele výhodnější a bude vždy vědět, kolik jej stojí každá kWh.

Podle Energetického regulačního úřadu se tak účastník řízení dopustil jak klamavého opomenutí, tak klamavého konání.

Rada *a priori* neodmítá možnost, že v dopise lze spatřovat znaky vícero nekalých obchodních praktik, přesto má k výroku II. napadeného rozhodnutí výhrady co do postihování dvou přestupků spáchaných účastníkem řízení. Vzhledem k formulaci skutkové podstaty přestupku vymezené v § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, podle níž se pachatel přestupku dopustí tím, že „*poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik*“, je zapotřebí definovat, v čem spočívalo jednání účastníka řízení. Jak se uvádí ve výroku II. napadeného rozhodnutí, účastník řízení se přestupků dopustil tím, že svým zákazníkům zaslal dopis obsahující výše citovanou informaci. Účastník řízení tedy jednal zasláním dopisu týkajícího se jedné konkrétní změny produktu, jehož obsah naplnil znaky nekalé obchodní praktiky a který byl způsobilý narušit či narušil ekonomické chování zákazníků, když je postavil před rozhodnutí, před které s ohledem na smluvní ujednání vůbec neměli být postaveni. Účastník řízení tak zasláním dopisu porušil zákaz užívání nekalých obchodních praktik. Rada se proto domnívá, že zaslání tohoto dopisu, kterým byl porušen stejný veřejný zájem, je zapotřebí považovat za jeden skutek a účastník řízení se proto mohl dopustit pouze jednoho pokračujícího přestupku spáchaného 32 dílčími útoky vůči zákazníkům uvedeným v Tabulce č. 1 přílohy napadeného rozhodnutí.

Z výroku II. napadeného rozhodnutí je dále patrné, že jak posouzení nekalé obchodní praktiky v podobě klamavého opomenutí, tak v podobě klamavého konání, je založeno na tom, že zákazníci měli fixované ceny, popř. nebyla sjednána možnost jednostranné změny závazku spočívající ve změně způsobu určení ceny, což ale účastník řízení v dopise opomněl uvést. S tím ostatně podle názoru Rady souvisí též nepravdivá informace uvedená v dopise, že nový způsob účtování ceny bude pro zákazníky výhodnější a budou vždy vědět, kolik je stojí každá kWh, když prvostupňový správní orgán shledává nepravdivost dané informace již z toho důvodu, že zákazníci měli jednoznačně sjednané ceny buď přímo ve smlouvách anebo v ceníku, přičemž u tzv. spotových cen neví, za jakou reálnou cenu jim bude komodita účtována. I zmíněná nepravdivá informace ovšem vycházela z opomenutí podstatné skutečnosti, a to že zákazníkům nebylo možno produkt a cenu jednostranně změnit, v důsledku čehož je v podstatě irelevantní, zda způsob určení ceny pojící se s novým produktem SUPERIOR může být pro zákazníky výhodnější, a to i vzhledem k tomu, že dopisy neměly význam návrhu na změnu smlouvy.

Klíčové tak pro posouzení jednání účastníka řízení je, zda byl oprávněn jednostranně změnit smlouvu jím učiněným způsobem a zda byl oprávněn zákazníkům takovouto změnu oznámit, když přestupek nespočívá v samotné změně, nýbrž v klamavém jednání vůči spotřebitelům při oznamování této změny. V tomto bodě Rada kladně hodnotí postup prvostupňového správního orgánu, který se nejprve zaměřil na posouzení cenových ujednání mezi účastníkem řízení a zákazníky, neboť, jak bude rozebráno dále, v případě fixovaných cen, nelze o jakékoli jednostranné změně ceny vůbec uvažovat. Zároveň ale v některých případech dochází ze strany prvostupňového správního orgánu ke kumulaci důvodů, pro které účastník řízení oprávnění k jednostranné změně neměl, když vedle samotných cenových ujednání dovozuje neměnnost cen i z neexistence smluvního ujednání umožňujícího jednostrannou změnu způsobu určení ceny, a může proto být do jisté míry nejednoznačné, na čem prvostupňový správní orgán své závěry zakládá. To je patrné již ze samotného výroku II. napadeného rozhodnutí, kde se pod písm. a) uvádí, že k přijaté jednostranné změně je nutný

souhlas jednotlivého spotřebitele, jelikož ten měl ve smlouvě sjednánou buď fixovanou cenu nebo cenu určenou ceníkem anebo ze smlouvy nevyplývá žádná možnost jednostranné změny ceny z fixované či ceníkové ceny na tzv. cenu spotovou.

Prvostupňový správní orgán přehledně rozdělil zákazníky podle jejich původních dodavatelů a ve všech případech posoudil jak cenová ujednání, která byla pro tyto zákazníky platná, tak případnou existenci smluvních ujednání umožňujících jednostrannou změnu ceny spočívající ve změně způsobu určení ceny z ceny fixované či ceníkové na cenu spotovou (podklady obsažené především ve spisech sp. zn. 17271/2022-ERU sp. zn. 14904/2022-ERU, sp. zn. 18677/2022-ERU, sp. zn. 14331/2022-ERU, sp. zn. 02875/2024-ERU). Rada vychází z toho, že při naplnění jednoho důvodu pro nemožnost jednostranné změny ceny, je nadbytečné zabývat se dalšími důvody, nicméně uvedení dalších důvodů nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí.

V obecné rovině Rada podotýká, že smlouvy a v nich obsažená cenová ujednání mohou mít z hlediska možnosti jednostranné změny ceny různé podoby. Často užívaným pojmem je fixace ceny (cena pevná apod.). Ve vlastním slova smyslu lze za fixní cenu označit cenové ujednání, které vyjadřuje nezměnitelnost ceny po určité období, případně garanci jejího nezvýšení. V takovém případě by pak bylo možné, aby smlouva obsahovala ujednání o možnosti jednostranné změny smlouvy, aniž by bylo možno jednostrannou změnu provést, buď z toho důvodu, že by ustanovení o jednostranné změně bylo součástí všeobecných obchodních podmínek (pak má podle § 1751 odst. 1 věty druhé občanského zákoníku přednost ujednání ve smlouvě hlavní), případně by tento závěr byl dovozen výkladem smlouvy (ujednání o nezměnitelnosti konkrétně sjednané ceny by představovalo speciální smluvní ujednání vylučující aplikaci obecného ujednání o jednostranné změně). Jinak řečeno, o fixní cenu se jedná tehdy, pokud je možno ze smluvního ujednání dovodit pravidlo o její nezměnitelnosti po určité období.

Fixní cenu lze zjistit u zákazníka [REDAKCE] který uzavřel se společností Stabil energy s.r.o. dodatek, ve kterém je výslovně uvedeno, že je sjednána fixovaná cena [REDAKCE] Kč od 1. ledna 2018 do 9. prosince 2022. Zákaznice [REDAKCE] měla sjednanou cenu skrze ceník, přičemž ve smlouvě uzavřené se společností Zelená elektřina s.r.o. je výslovně uvedeno, že „Cena stanovená Ceníkem pro jednotlivé komodity je platná po celou dobu trvání sjednaného smluvního vztahu.“ Rada se proto domnívá, že z citovaného obsahu smlouvy lze dovodit neměnnost ceny po celou dobu trvání smluvního vztahu. Při uzavírání smlouvy byl sjednán určitý produkt s ceníkem, nicméně s výslovným ujednáním o platnosti ceny po určitou dobu, tudíž i kdyby došlo ke změně ceníku, vůči zákaznici by se musela uplatnit původní cena. Již vůbec Rada nehodnotí, že přiměřenou jednostrannou změnou smlouvy by pak nebylo v případě ujednání určitého produktu převedení na charakterově zcela odlišný produkt se spotovými cenami. Se závěrem Energetického regulačního úřadu o fixních cenách lze souhlasit ještě u zákazníků [REDAKCE] a [REDAKCE] kteří měli se společností Františkovy energie s.r.o. smlouvy uzavřené na dobu 5 let s konkrétními cenami uvedenými přímo ve smlouvě s tím, že současně je ve smlouvách uvedeno, že cena stanovená ceníkem je platná po celou dobu trvání smluvního vztahu. Ačkoli se co do platnosti ceny hovoří o ceně ceníkové, je Rada přesvědčena, že toto ujednání se vztahuje též na ceny sjednané přímo ve smlouvě, k čemuž odkazuje též na § 1812 odst. 1 občanského zákoníku podle kterého „Lze-li obsah smlouvy vyložit různým způsobem, použije se výklad pro spotřebitele nejprůzračnější.“

V případě uvedených zákazníků s fixními cenami tak nelze uvažovat o právu účastníka řízení tyto ceny jakkoli v době fixace měnit. Nicméně samotná skutečnost, že je ve smlouvě uvedena konkrétní výše ceny pro určité období, neznamená bez dalšího, že jde o cenu fixní, a proto se Rada neztotožnila se všemi případy fixních cen, jak je vymezil prvostupňový správní orgán v napadeném rozhodnutí. V takových případech, kdy fixace ze smlouvy jednoznačně nevyplývá, je zpravidla nutné zabývat se existencí platného ujednání o možnosti jednostranné změny ceny, které, pokud by bylo sjednáno a platné, by případně umožnilo jednostranně změnit konkrétní cenu sjednanou pro vymezené období (nevyplývá-li jinak z cenového ujednání, že se jedná o cenu fixní). Takové ujednání by přitom nesmělo být v rozporu se zákonnými ustanoveními na ochranu spotřebitele. Nesmělo by se tak jednat o ujednání odchylovající se od ustanovení zákona v neprospěch spotřebitele (srov. § 1812 odst. 2 občanského zákoníku) nebo o zneužívající ujednání zakládající v rozporu s požadavkem poctivosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele (srov. § 1813 odst. 1 věta první občanského zákoníku), jako např. ujednání dovolující podnikateli ze své vůle změnit práva či povinnosti stran [srov. § 1814 odst. 1 písm. g) občanského zákoníku].

Jak uvádí doktrína, „*Součástí smlouvy mohou být i ujednání o změně či určení závazku, ať určitou právní událostí (srov. též § 600 větu druhou), právním jednáním třetí osoby (srov. též § 1749) nebo i právním jednáním samotné smluvní strany (srov. též § 1752 nebo 1926). Může se jednat o případ, kdy kupní cenu určí ex post vypracovaný znalecký posudek, ale i o jiné případy, kdy se určité osobě vyhrazuje moc určit po uzavření smlouvy předmět, rozsah, místo, čas či jiný modus plnění. Ujednání, které vyhrazuje moc vymezit obsah závazku jedné ze smluvních stran, se musí pohybovat v užších hranicích. Nepochybně nelze platně smluvit možnost, že jedna ze stran může závazek změnit o své vůli libovolně (srov. Hulmák, 2012, část III. oddíl 3.). Neplatná však může být i řada dalších ujednání, která umožní jednostrannou volbu v příliš širokém rozsahu (§ 1759 11–12). Avšak mám za to, že je platné ujednání, které připouští jednostrannou změnu či vymezení v přiměřeném a mravném rozsahu (srov. Mayr, 1928, s. 8 a pozn. č. 2; Sedláček, 1933, s. 19 pro obchodní podmínky; § 315 BGB; čl. II.-9:105 DCFR; i širokou dispozitivnost dle § 1 odst. 2). Ostatně druhou stranu lze ochránit i při zachování platnosti doložky připouštějící jednostrannou změnu či vymezení: jako neplatné lze posoudit i jen navazující právní jednání, kterým se strana na základě smluvní doložky pokouší závazek změnit či vymezit zneužívajícím způsobem“ (HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část* (§ 1721–2054). *Komentář*. 1. vydání. nakl. C. H. Beck, Praha 2014, s. 297 a násl.).*

Z dopisu zaslaného jednotlivým zákazníkům vyplývá, že jednostranná změna, kterou účastník řízení dotčeným zákazníkům oznamoval, nespočívala jen ve změně produktu pojící se pouze se změnou, zvýšením původně sjednané ceny, nýbrž ve změně samotného způsobu určení této ceny, když zákazníkům bylo oznámeno, že pro ně nebudou platit dosavadní ceny, ale budou jim nově určovány ceny dynamicky v návaznosti na ceny spotové (ceny na velkoobchodním krátkodobém trhu), u kterých oproti konkrétním cenám, jež si původně zákazníci sjednali, nemohli vědět, za jakou cenu jim bude objednaný produkt dodáván. Rada vychází z toho, že sjednat se zákazníky dodávku za dynamicky určené ceny (např. odvozené od cen na krátkodobém trhu, tzv. spotových) je nepochybně přípustné, avšak z hlediska posuzování práva jednostranně změnit závazek z rozhodnutí, jež záleží čistě na vůli obchodníka, se jedná o překročení přiměřeného rozsahu, v jakém se může právo na jednostrannou změnu smlouvy pohybovat, neboť dochází v podstatě k popření charakteru

celého smluvního vztahu. Rada je proto přesvědčena, že nehledě na případná smluvní ujednání či nefixované ceny, není možné akceptovat postup obchodníka, který ze své vůle jednostranně změní zákazníkům, kteří mají sjednanou konkrétní cenu, způsob určení ceny, jež se nově bude řídit vývojem na velkoobchodních trzích, a zákazník, který doposud měl jistotu ohledně své ceny, najednou bude v nejistotě, za jakou cenu mu bude komodita dodána. Již z tohoto důvodu je tak možné uzavřít, že účastník řízení nebyl oprávněn dotčeným zákazníkům oznámit změnu produktu pojící se s přechodem z konkrétních cen na ceny spotové. Účastník řízení přitom jako dlouhodobě působící podnikatel na trhu s energiemi musí vědět, co zákon připouští a co je nepřiměřené a musí dbát na zvýšenou ochranu spotřebitelů vystupujících ve smluvních vztazích jako slabší strana. Změna charakteru smluvního vztahu pak těmto požadavkům rozhodně neodpovídá.

Součástí spisového materiálu potom jsou obchodní podmínky závazné pro jednotlivé zákazníky, a to VŠEOBECNÉ OBCHODNÍ PODMÍNKY SPOLEČNOSTI ELGAS ENERGY s.r.o. (zákaznice [REDAKCE]), Všeobecné obchodní podmínky společnosti Energie na doma s.r.o. (zákazníci [REDAKCE]), Všeobecné obchodní podmínky společnosti Moravská plynárenská s.r.o. (zákazníci [REDAKCE]), Všeobecné obchodní podmínky společnosti STABIL ENERGY s.r.o. (zákazníci [REDAKCE]), Všeobecné obchodní podmínky společnosti Zelená elektřina s.r.o. (zákaznice [REDAKCE]), Všeobecné obchodní podmínky společnosti Strong energy s.r.o. (zákaznice [REDAKCE]), jakož i smlouvy jednotlivých zákazníků. Po posouzení těchto podkladů se Rada ztotožňuje se závěrem prvostupňového správního orgánu, a to, že ani v obchodních podmínkách, ani v jednotlivých smlouvách není obsaženo ujednání umožňující jednostranně změnit charakter smluvního vztahu, tedy převést zákazníky na tzv. spotové ceny. I kdyby tak nebylo možné bez bližšího zkoumání vyloučit přípustnost řešené jednostranné změny, lze pro úplnost konstatovat, že další důvod pro její nepřipustnost se pojí s absencí ujednání takového práva ve smlouvách s jednotlivými zákazníky, jak dovodil již prvostupňový správní orgán v napadeném rozhodnutí.

Ujednání obsažená ve výše uvedených obchodních podmínkách, která se svojí formulací téměř shodují (viz např. čl. 14. bod 14.1. věta první všeobecných obchodních podmínek účastníka řízení: „*Dodavatel je oprávněn stanovit svým oznámením zvýšení Cen za Komodity a/nebo změny jiných smluvních podmínek.*“), sice upravují možnost jednostranného zvýšení ceny či změny jiných smluvních podmínek, avšak podle názoru Rady nelze pod takováto ujednání podřadit právo jednostranně převést zákazníky z konkrétně určených ceníkových cen na dynamicky určené ceny již z toho důvodu, že by takovéto ujednání bylo nepřiměřené, jak je vysvětleno výše. Současně je třeba konstatovat, že zmiňovaná ujednání v obchodních podmínkách nevyhovují zákonným požadavkům a právu spotřebitelů na ochranu ani pro případ jednostranné změny ceny spočívající v pouhém zvýšení konkrétní, byť nefixované, ceny sjednané se zákazníkem, neboť shodně zmiňují pouze oprávnění obchodníka oznámit zvýšení ceny, aniž by však uváděla důvod pro takovýto případný krok, podmínky, za nichž může obchodník k jednostranné změně závazku přistoupit, natož pak rozsah, v jakém může k jednostranné změně dojít. Účastník řízení proto nebyl oprávněn prakticky k žádné jednostranné změně závazku.

Z hlediska následků pojících se s nekalou obchodní praktikou účastníka řízení potom považuje Rada za nadbytečné zabývat se podrobněji úvahami prvostupňového správního orgánu, jaké ceny zákazníci měli v době rozesílání dopisu, když je možné, že již původní

dodavatelé jednali u některých zákazníků v rozporu se smlouvou (u některých prvostupňový správní orgán připouští, že již dříve mohly být účtovány tzv. spotové ceny). Nehledě na případná pochybení původních dodavatelů, která nejsou předmětem tohoto řízení, totiž byly pro účastníka řízení závazné smlouvy včetně obchodních podmínek, které na něj při převzetí zákazníků přešly. Účastníkovi řízení musel být obsah těchto smluv znám. Přesto účastník řízení rozeslal dotčeným zákazníkům dopis, kterým je postavil před rozhodnutí, zda mlčky přistoupit na převedení na nový produkt anebo změnit dodavatele, a to přesto, že tito zákazníci v inkriminované době takováto rozhodnutí činit nemuseli, ať už z důvodu sjednaných fixovaných cen, nebo z důvodu nemožnosti jednostranně změnit charakter závazku, popř. nemožnosti jednostranně měnit cenu. Jak již Rada také naznačila, rozhodné pro posouzení nekalé obchodní praktiky účastníka řízení nakonec není ani skutečnost, zda ke změně produktu a ceny u jednotlivých zákazníků v návaznosti na rozesílané dopisy došlo. Je sice možné uvažovat o nižší závažnosti jednání účastníka řízení, pokud v konečném důsledku účastník řízení ke změně nepřistoupil u všech zákazníků (byť zde prvostupňový správní orgán poukazuje též na možnou souvislost se zahájením kontroly Energetickým regulačním úřadem), nicméně přestupek v samotné změně nespočíval. Podstatné je, jaké dopady měl rozesílaný dopis a ten jednotlivé zákazníky postavil před rozhodnutí o akceptaci změny či skončení smluvního vztahu, aniž by jim bylo sděleno, že k avizované změně účastník řízení není oprávněn bez jejich souhlasu přistoupit.

Jestliže se podle § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele obchodní praktika považuje za klamavou, pokud ve svých věcných souvislostech a s přihlédnutím ke všem jejím rysům, okolnostem a omezením sdělovacího prostředku opomene uvést podstatné informace, které v dané souvislosti spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, čímž způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně této koupě, které by jinak neučinil, potom lze souhlasit se závěrem Energetického regulačního úřadu, že z obsahů dopisů zaslaných účastníkem řízení dotčeným zákazníkům je evidentní opomenutí podstatné informace vztahující se k možnosti jednostranného převedení zákazníků na nový produkt, tedy bez souhlasu zákazníků, když se takováto změna pojí se změnou ceny, dokonce spočívající ve změně způsobu určení ceny. Účastník řízení zákazníky postavil před rozhodnutí, zda bez dalšího akceptovat převedení na nový produkt s cenami účtovanými na základě vývoje na velkoobchodních trzích, tj. cenami nejistými či pro spotřebitele stěžejí předvídatelnými, anebo ukončit smluvní vztah a hledat si nového dodavatele, aniž by tyto zákazníky informoval o tom, že pro zmiňovanou změnu je ve skutečnosti nezbytný jejich výslovný souhlas a zamýšlené změny nemohou nabýt účinnosti pouhým jednostranným úkonem. Takto navíc účastník řízení postupoval i vůči zákazníkům, kteří měli sjednány fixované ceny, tedy ceny po určitou dobu neměnné.

Rada má s ohledem na uvedené za to, že jednání účastníka řízení naplňuje znaky klamavého opomenutí ve smyslu § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, jak správně dovodil prvostupňový správní orgán, čímž se účastník řízení dopustil nekalé obchodní praktiky ve smyslu § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele. Jednání účastníka řízení je o to závažnější, že kromě opomenutí podstatné informace týkající se nemožnosti zákazníky jednostranně převést na nový produkt s tzv. spotovými cenami, účastník řízení ještě těmito zákazníkům v dané souvislosti aktivně vyzdvihoval nový způsob určení ceny a svým jednáním, tzn. dopisem a jeho obsahem, tak v podstatě mohl naplnit jak znaky klamavého opomenutí, tak znaky klamavého konání ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, když nový produkt

podával jako produkt pro zákazníky výhodnější, ačkoli vzhledem k nemožnosti tyto zákazníky na nový produkt jednostranně bez jejich souhlasu převést byly případné výhody nového produktu naprosto irelevantní (nadto se v předmětné době velkoobchodní ceny držely na vysoké úrovni).

Co se týče posouzení přestupku jako pokračujícího spáchaného 32 dílčími útoky, pak Rada neshledává v odůvodnění napadeného rozhodnutí žádné pochybení. V jednání účastníka řízení lze spatřovat jednotný záměr, naplnění stejné skutkové podstaty, stejný způsob provedení i blízkou souvislost časovou, jakož i v předmětu útoku. Zároveň se jedná o jednání narušující právní jistotu spotřebitelů a jejich ochranu a Rada jej považuje za velmi závažné.

Účastník řízení v podaném rozkladu namítá, že chybí úmysl vytěžit z postihovaného oznámení jakýkoli prospěch, mohlo dojít k pochybení ve vztahu k obsahu převzatých smluv (zahrnutím smluv, které ve skutečnosti přechod na tzv. spotové ceny neumožňovaly), k čemuž současně doplňuje, že energetický zákon v roce 2022 nezakazoval stanovovat ceny s odkazem na vývoj cen na organizovaných trzích a nevyžadoval souhlas zákazníka.

K námitkám účastníka řízení Rada uvádí, že tvrzení o chybějícím úmyslu je značně nedůvěryhodné, neboť je zjevné, že měl v úmyslu jednostranně změnit smlouvu, tj. zákazníky na nový produkt převést. Jinak by nebylo jasné, proč dopisy vůbec zasílal. Rada má za zjevné, že důvodem mohl být pouze ekonomický prospěch, případně eliminace ekonomické ztráty, účastníka řízení. Uvěřit nelze ani tvrzení, že mohlo u některých smluv dojít k pochybení, neboť není zřejmé, v jakých případech k pochybení nedošlo, když oznamovaná změna nebyla možná ani u jednoho ze zákazníků uvedených v Tabulce č. 1 přílohy napadeného rozhodnutí. Jediné, v čem je možné dát účastníkovi řízení za pravdu, je, že energetický zákon v inkriminované době nezakazoval dodávat za dynamicky určené ceny, nicméně to není pro rozhodnutí relevantní, relevantní je, že v rozporu s obsahem závazku došlo ke klamání zákazníků ve snaze docílit jednostranné změny smlouvy v rozporu se smluvními podmínkami a zákonem. Že toto jednání bylo motivováno ekonomickým prospěchem účastníka řízení je patrné z toho, že mu nákupní strategii nic nepředepisuje, tj. účastník řízení byl oprávněn nakupovat elektřinu a plyn na krátkodobém trhu. Nicméně se zákazníky sjednal ceny ceníkové, nikoliv dynamicky určené podle cen odrážejících vývoj krátkodobého trhu. Jeho snaha převést zákazníky na dynamicky určené ceny byla zjevně způsobena výrazným růstem cen (nejen) na krátkodobých trzích s energiemi v rozhodné době.

3. přiměřenost výše záloh – výrok III. napadeného rozhodnutí

Podle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, v rozhodném znění, se držitel licence dopustí přestupku tím, že *„při uplatňování záloh za dodávky elektřiny, plynu nebo tepelné energie nestanovil jejich výši nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny, plynu nebo tepelné energie v následujícím zúčtovacím období podle § 11 odst. 6.“*

Podle § 11 odst. 6 energetického zákona, v rozhodném znění, *„Držitel licence na výrobu elektřiny, obchod s elektřinou, výrobu plynu nebo obchod s plynem nebo dodavatel tepelné energie stanoví zálohové platby na dodávku elektřiny, plynu nebo tepelné energie nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny, plynu nebo tepelné energie v následujícím zúčtovacím období.“*

Zálohy představují předběžné platby stanovené s ohledem na předpokládanou spotřebu. Z podstaty věci tak jde o platby, které se sice mají budoucí ceně za spotřebovanou komoditu

co nejvíce blížit, nemohou jí však odpovídat zcela přesně. Z napadeného rozhodnutí vyplývá totožný základ pro posouzení pokračujícího přestupku postihovaného výrokem III. napadeného rozhodnutí jako pro posouzení nekalé obchodní praktiky účastníka řízení vůči jednotlivým zákazníkům, když se prvostupňový správní orgán zabýval nejprve cenami platnými pro jednotlivé zákazníky. V tomto bodě Rada poznamenává, že by z jejího pohledu bylo přijatelné i jednodušší odůvodnění napadeného rozhodnutí, protože pokud prvostupňový správní orgán již při odůvodňování výroku II. napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že účastník řízení nebyl oprávněn k jednostranné změně ceny u dotčených zákazníků, potom není potřebné dále zkoumat oznámení této jednostranné změny a zda tedy zákazníci takovýmto způsobem mohli na nové ceny přejít. Z tohoto důvodu Rada odkazuje též na odůvodnění tohoto rozhodnutí o rozkladu vztahující se k výroku II. napadeného rozhodnutí.

Zjištění Energetického regulačního úřadu podstatná pro posouzení jednání účastníka řízení, tedy zda splnil povinnost stanovit zálohové platby v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby, jsou shrnuta v Tabulce č. 2 přílohy napadeného rozhodnutí, z níž vyplývá především, jaké zálohy účastník řízení stanovil a jaká je nejvýše přípustná měsíční záloha spočítaná správním orgánem v rámci kontroly na základě předpokládané spotřeby a ceny platné pro zákazníka. Účastník řízení přitom v podaném rozkladu nevznesl k závěrům napadeného rozhodnutí u přestupku postihovaného výrokem III. žádné námítky, ani nikterak nerozporoval údaje, z nichž prvostupňový správní orgán vycházel.

Jak je patrné z Tabulky č. 2 přílohy napadeného rozhodnutí, účastníkem řízení stanovené měsíční zálohy u všech zákazníků převyšují vypočítané nejvýše přípustné měsíční zálohy. Rozdíl ovšem není v žádném případě zanedbatelný, když se v mnoha případech pohybuje v řádu několika tisíců korun (jak spočítal prvostupňový správní orgán v napadeném rozhodnutí, navýšení měsíčních záloh oproti nejvýše přípustné výši dosahuje až 690 %). Podle názoru Rady je nepochybné, že zálohové platby dosahující i několika desítek tisíc korun mohou mít výrazný dopad na zákazníky. A pokud je zjištěno, že takto vyčíslené platby výrazně převyšují nejvýše přípustné částky, jedná se o závažné jednání obchodníka, jež, jak shodně uvádí prvostupňový správní orgán, není žádoucí.

Účastník řízení prokazatelně stanovil zákazníkům uvedeným v Tabulce č. 2 přílohy napadeného rozhodnutí nepřiměřeně vysoké zálohové platby, když je nestanovil nejvýše v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby komodity. Rada se proto plně ztotožňuje s posouzením jednání účastníka řízení jako přestupku podle § 91 odst. 1 písm. l) energetického zákona, v rozhodném znění. Rovněž pak Rada souhlasí s kvalifikací přestupku jako pokračujícího spáchaného 33 dílčími útoky, jak prvostupňový správní orgán odůvodňuje v bodě 802 napadeného rozhodnutí.

4. nedodržení standardu lhůty – výroky IV. až VII. napadeného rozhodnutí

Podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, se držitel licence na obchod s elektřinou dopustí přestupku tím, že poruší některou z povinností uvedených v § 30 odst. 2. Obdobné pak platí pro držitele licence na obchod s plynem, který se podle § 91 odst. 11 písm. d) téhož zákona dopustí přestupku tím, že poruší některou z povinností uvedených v § 61 odst. 2.

Podle § 30 odst. 2 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, je obchodník s elektřinou povinen mj. dodržovat stanovenou kvalitu dodávek a služeb. Obdobnou povinnost upravuje dále pro obchodníka s plynem § 61 odst. 2 písm. h) téhož zákona.

Podle § 20 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice (dále jen „vyhláška o kvalitě dodávek elektřiny“), je standardem lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky elektřiny *„zaslání písemného vyřízení reklamace zákazníka na vyúčtování dodávky elektřiny nebo na nevrácení zaplacených přeplatků, a to do 15 kalendářních dnů ode dne doručení reklamace“* nebo podle písm. b) *„vypořádání rozdílu v platbách zákazníka způsobeného nesprávným vyúčtováním nebo měřením dodávek elektřiny, a to do 30 kalendářních dnů ode dne doručení reklamace, je-li reklamace podle písmene a) posouzena jako oprávněná; je-li vypořádání plateb provedeno prostřednictvím provozovatele poštovní služby, považuje se lhůta za splněnou, je-li v této lhůtě provozovatelem distribuční soustavy příslušná částka ve prospěch dodavatele, dodavatele sdružené služby nebo zákazníka poukázána.“*

Podle § 16 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 545/2006 Sb., o kvalitě dodávek plynu a souvisejících služeb v plynárenství (dále jen „vyhláška o kvalitě dodávek plynu“), je standardem lhůty pro vyřízení reklamace vyúčtování dodávky plynu *„zaslání písemného vyřízení reklamace zákazníka na vyúčtování dodávky plynu nebo na nevrácení zaplacených přeplatků, a to do 15 kalendářních dnů ode dne doručení reklamace,“* nebo podle písm. b) *„vypořádání rozdílu v platbách zákazníka způsobeného nesprávným vyúčtováním dodávek plynu do 30 kalendářních dnů ode dne doručení reklamace, je-li reklamace podle písmene a) posouzena jako oprávněná; je-li vypořádání plateb provedeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, považuje se lhůta za splněnou, je-li v této lhůtě příslušná částka dodavatelem nebo dodavatelem sdružené služby ve prospěch zákazníka poukázána.“*

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Energetický regulační úřad ve prospěch účastníka řízení hodnotil zaslání opravného vyúčtování korespondujícího s reklamací (ačkoli samotné písemné vyřízení reklamace absentovalo), popřípadě vrácení přeplatku. S tímto postupem prvostupňového správního orgánu se Rada ztotožňuje, když v rámci své rozhodovací praxe sama takto na jednání obchodníků nahlížela. Pro úplnost je ale potřeba dodat, že právní úprava výslovně vyžaduje písemné vyřízení reklamace, tudíž zohlednění postupu účastníka řízení v jeho prospěch (spočívajícího v prostém vystavení opravného vyúčtování či vrácení přeplatku) neznámá, že tento postup je plně odpovídající právní úpravě. V popsanych případech jde nicméně zjevně materiálně o vyřízení reklamace kladným způsobem.

Účastník řízení souhrnně k přestupkům spočívajícím v nedodržení standardu lhůty v rozkladu namítá, že neuhlídal své interní postupy při vyřizování reklamací a z důvodu personálních problémů nebyl schopen vždy řádně a včas reagovat na veškeré požadavky svých zákazníků. Reklamace navíc, byť se zpožděním, zpracoval.

K popsáním veskrze obecným námitkám Rada uvádí, že účastník řízení je jako držitel licence ve smyslu § 11 odst. 1 písm. m) povinen *„mít k plnění svých práv a povinností k dispozici potřebné lidské, technické a finanční zdroje.“* Pokud nedodržení standardů lhůt mělo být snad způsobeno problémy s lidskými zdroji, jak by mohla rozkladová námitka naznačovat, pak při takto obecné formulaci námitky účastník řízení zřejmě nedostal jedné ze svých základních povinností vyplývajících z energetického zákona a nezajistil pro výkon licencované

činnosti potřebné lidské zdroje. Jestliže potom účastník řízení namítá, že neuhlídal své interní postupy, pak se ani v takovém případě nejedná o polehčující okolnost, nýbrž o projev (i s ohledem na zákazníky) nepřijatelného přístupu obchodníka k výkonu licencované činnosti. Účastník řízení si pak zjevně neuvědomuje, že je postihován právě za pozdní vyřízení reklamací, resp. že mu vyhláška o kvalitě dodávek elektřiny, potažmo vyhláška o kvalitě dodávek plynu stanovují lhůtu, ve které má povinnost reklamaci (nikoli prostý dotaz zákazníka) vyřídit. Jestliže tedy byla reklamace vyřízena až po uplynutí lhůty, nebyl dodržen standard předepsaný právní úpravou a byla naplněna skutková podstata přestupku. K pozdnímu vyřízení reklamace lze tak přihlídnout nanejvýš při posuzování závažnosti přestupku, ačkoli vyřízení reklamace se zpožděním někdy i v řádu několika stovek dnů, jak vyplývá z přílohy napadeného rozhodnutí, hodnotí Rada jako velmi závažné a považuje za nepřijatelné, aby se účastník řízení obzvláště v takovýchto případech hájil pozdějším vyřízením reklamace, kterou měl vyřídit do patnácti dnů.

Rozhodná skutková zjištění k přestupkům spočívajícím v nedodržení lhůt pro vyřízení reklamací zákazníků, příp. pro vypořádání rozdílů v platbách, jsou zaznamenána v Tabulce č. 3, Tabulce č. 4 a Tabulce č. 5 přílohy napadeného rozhodnutí. Tyto údaje pak byly základem pro odůvodnění závěrů o přestupkovém jednání účastníka řízení. Ve vztahu k výroku IV. napadeného rozhodnutí Rada neshledává v závěrech prvostupňového správního orgánu žádná pochybení. Účastník řízení reklamace prokazatelně vyřídil opožděně (někdy v řádu několika stovek dnů) anebo je nevyřídil vůbec, což ukazuje na nepodloženost námitky účastníka řízení, který tvrdí, že reklamace (zřejmě tedy podle jeho názoru všechny) se zpožděním zpracoval, aniž by však jakkoli rozporoval skutková zjištění prvostupňového správního orgánu.

Výrokem V. napadeného rozhodnutí jsou potom postihovány dva přestupky spáchané vůči dvěma zákazníkům, kterých se účastník řízení podle napadeného rozhodnutí dopustil pozdním vypořádáním rozdílů v platbách. V případě zákazníka [REDAKCE] Rada neshledává v posouzení Energetického regulačního úřadu pochybení, když skutková zjištění odpovídají podkladům rozhodnutí, tedy že účastník řízení vystavil opravné vyúčtování č. [REDAKCE] s výsledným přeplatkem, který vypořádal dne 28. února 2023, tj. 50 dnů po uplynutí lhůty k učinění takového kroku (při počítání lhůty ode dne doručení reklamace). U zákazníka [REDAKCE] ovšem shledává Rada v odůvodnění napadeného rozhodnutí nedostatky, neboť v rámci právního posouzení prvostupňový správní orgán označuje fakturu č. [REDAKCE] končící přeplatkem s tím, že tento přeplatek byl vypořádán dne 28. června 2023, přestože podle skutkových zjištění (bod 332 napadeného rozhodnutí) účastník řízení vystavil opravnou fakturu č. [REDAKCE] přičemž vypořádání rozdílu v platbách provedl dne 28. ledna 2023, kdy účastník řízení vrátil zákazníkovi přeplatek z opravného vyúčtování a dále vrátil uhrazený nedoplatek.

K případu zákazníka [REDAKCE] Rada po přezkoumání podkladů (sp. zn. 00754/2023-ERU) zjistila shodně s prvostupňovým správním orgánem, že zákazníkovi byla vystavena faktura č. [REDAKCE] s přeplatkem ve výši [REDAKCE] č. Tento pak byl podle potvrzení o provedení platby předloženého účastníkem řízení vypořádán dne 28. ledna 2023. Dále však byl účastník řízení povinen vypořádat částku [REDAKCE] Kč vyplývající z faktury č. [REDAKCE] (označované jako opravná, jež byla vystavena dne 24. ledna 2023 ve vztahu k původnímu dokladu č. [REDAKCE]), která byla vypořádána až dne 28. června 2023 (s poznámkou „vratka platby FA č. [REDAKCE] – [REDAKCE]”). Při zachování zásady dvojinstančnosti, kdy Rada vychází ze stejných podkladů a skutkových zjištění jako prvostupňový správní orgán a zachovává totožnost jednání účastníka řízení i následku tohoto jednání (když navíc nelze opomenout, že lhůta pro vypořádání rozdílu

v platbách se počítá od data doručení reklamace), je tedy potřeba uvést, že dne 24. ledna 2023 byla účastníkem řízení vystavena opravná faktura č. [REDAKCE] z níž vyplynul přeplatek, který byl prokazatelně vypořádán až dne 28. června 2023 (tzn. shodně s prvostupňovým správním orgánem Rada dovozuje jak datum vystavení opravné faktury rozhodné pro shledání oprávněnosti reklamace, tak datum pozdního vypořádání přeplatku). Účastník řízení tak i v případě tohoto zákazníka spáchal přestupek, za který je výrokem V. napadeného rozhodnutí postihován.

Pokud jde o výrok VI. napadeného rozhodnutí vycházející ze zjištění zaznamenaných v Tabulce č. 4 napadeného rozhodnutí, ani zde Rada neshledává relevantní pochybení Energetického regulačního úřadu. Účastník řízení opět vyřídil reklamace mnohdy se zpožděním v řádu několika stovek dnů, popř. je nevyřídil vůbec. Jen dílčí poznámky má Rada k případům zákazníků [REDAKCE] a [REDAKCE].

U zákazníka [REDAKCE] (sp. zn. 12140/2023-ERU) prvostupňový správní orgán neuznal den vrácení přeplatku (který vyčíslil sám zákazník v reklamaci) jako den vyřízení reklamace z důvodu, že bylo zapotřebí vystavit přinejmenším ještě opravné vyúčtování. Tento názor nemůže označit Rada za chybný, neboť povinnost vyúčtování dodávek plyne držitelům licence z právních předpisů. Na druhou stranu je z hlediska odpovědnosti za přestupek potřeba připustit, že pokud je v jiných případech za vyřízení reklamace akceptováno vystavení opravného vyúčtování a v tomto případě byla reklamace zákazníka cílena na vrácení konkrétní částky, jež byla účastníkem řízení vrácena, bylo by v takovémto případě, kdy se reklamace zákazníka týkala nezahrnutých záloh do vyúčtování a zákazník vyčíslil konkrétní částku jako přeplatek, vrácení zákazníkem vyčíslené částky teoreticky možné uznat jako vyřízení reklamace. K tomu je však nutné upozornit, že nastíněné odlišné posouzení by pouze nepatrně snížilo závažnost jednání účastníka řízení, který požadovanou úhradu provedl až více jak půl roku od doručení reklamace.

K zákazníkovi [REDAKCE] (sp. zn. 03088/2023-ERU) Rada z podkladů rozhodnutí zjistila, že tento (např. v e-mailu ze dne 29. března 2023 adresovaného účastníkovi řízení) obdržel vyřízení reklamace dne 27. března 2023. Pokud tedy Energetický regulační úřad vzal za den vyřízení reklamace datum 24. března 2023 odpovídající datu vyhotovení písemného sdělení k reklamaci adresovaného zákazníkovi a taktéž datu vystavení opravné faktury, potom mohlo být jednání účastníka řízení ve skutečnosti mírně závažnější. Rada si je vědoma, že nelze postupovat v neprospěch účastníka řízení, který podal proti rozhodnutí rozklad, navíc rozdíl v řádu jednotek dnů v kontextu ostatních přestupků je minimální. Proto jen pro upřesnění považuje Rada za vhodné zmínit, že den vyhotovení písemného sdělení k reklamaci, popř. den vystavení opravného vyúčtování, lze připustit jako nejdřívejší den, kdy byla reklamace vyřízena. To ovšem až v případě, kdy nelze zjistit doručení tohoto sdělení nebo alespoň opravného vyúčtování zákazníkovi, neboť až dnem doručení je reklamace skutečně vyřízena.

Rovněž u zákazníků odebírajících plyn byla, jak je vymezeno v Tabulce č. 5 přílohy napadeného rozhodnutí, vystavena opravná vyúčtování, z nichž vyplynul přeplatek, který byl účastníkem řízení vypořádán pozdě, za což je postihován výrokem VII. napadeného rozhodnutí. I zde se jednalo o prodlení v řádu desítek či stovek dnů a s právním posouzením prvostupňového správního orgánu se lze plně ztotožnit. Nedostatky Rada spatřuje pouze v případech dvou zákazníků, a to pana [REDAKCE] a již výše zmíněného pana [REDAKCE].

Podle řádku č. 4 Tabulky č. 5 přílohy napadeného rozhodnutí se vypořádání rozdílu v platbách u zákazníka [REDAKCE] (sp. zn. 00754/2023-ERU) vztahuje k opravné faktuře č. [REDAKCE] a bylo učiněno dne 22. února 2023. Z uvedené faktury Rada zjistila přeplatek ve výši [REDAKCE] Kč. Tato částka ale byla účastníkem řízení podle předloženého potvrzení o provedení platby uhrazena dne 28. ledna 2023. Údaje v Tabulce č. 5 přílohy napadeného rozhodnutí tudíž u tohoto zákazníka neodpovídají podkladům rozhodnutí, když úhrada ze dne 22. února 2023 (jednalo se o částku [REDAKCE] Kč) se vztahuje k faktuře č. [REDAKCE]. Jelikož je účastník řízení postihován za pozdní vypořádání rozdílu v platbách ve vztahu k faktuře č. [REDAKCE], je nezbytné opravit údaj o datu vypořádání na datum 28. ledna 2023, čímž se nepatrně snižuje i závažnost jednání účastníka řízení vůči jednomu z jeho zákazníků, neboť k vrácení přeplatku došlo 78, nikoli 103 dnů po lhůtě.

O pozdním vypořádání rozdílu v platbách v případě zákazníka [REDAKCE] není podle skutkových zjištění prvostupňového správního orgánu pochyb a Rada poukazuje na to, že evidentně byl přeplatek vrácen se zpožděním v řádu stovek dnů. Zákazník Energetickému regulačnímu úřadu podáním ze dne 8. září 2023 sdělil, že dne 1. září 2023 mu účastník řízení vrátil přeplatek, který mu byl doručen dne 4. září 2023 poštovní poukázkou. Rada se domnívá, že den vrácení přeplatku je sporný už vzhledem k nejasnému vyjádření zákazníka, podle kterého byl přeplatek vrácen jednoho dne a doručen druhého dne a je tedy nejasné, kdy jej skutečně obdržel. Navíc podle § 16 odst. 1 písm. b) vyhlášky o kvalitě dodávek plynu „*je-li vypořádání plateb provedeno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, považuje se lhůta za splněnou, je-li v této lhůtě příslušná částka dodavatelem nebo dodavatelem sdružené služby ve prospěch zákazníka poukázána.*“ Účastník řízení přitom předložil potvrzení o podání poštovní poukázky ze dne 25. srpna 2023. Tento den by tak Rada považovala za den vypořádání plateb, byť je třeba podotknout, že oproti dnům vymezeným zákazníkem se jedná o minimální rozdíl nemající prakticky žádný vliv na případné snížení závažnosti přestupku účastníka řízení.

5. uvedení nepravdivé informace – výroky VIII. a IX. napadeného rozhodnutí

Podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, se držitel licence dopustí přestupku tím, že poruší mj. některou z povinností uvedených v § 30 odst. 2. Držitel licence na obchod s plynem se pak obdobně dopustí přestupku podle § 91 odst. 11 písm. d) téhož zákona tím, že poruší některou z povinností uvedených v § 61 odst. 2.

Podle § 30 odst. 2 písm. n) energetického zákona, v rozhodném znění, je obchodník s elektřinou povinen „*při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění volby nebo změny dodavatele elektřiny uvádět pravdivé a úplné informace a na žádost Energetického regulačního úřadu předložit údaje a podklady sloužící k jejich ověření.*“ Tutéž povinnost stanovuje energetický zákon též pro obchodníka s plynem, a to v § 61 odst. 2 písm. p).

Účastník řízení se u přestupků postihovaných výroky VIII. a IX. napadeného rozhodnutí znovu odvolává na administrativní pochybení a absenci úmyslu jakkoli se obohatit na úkor zákazníků či tyto zákazníky poškodit. Takováto obhajoba je však z pohledu Rady zcela nedostačující, jelikož skutkové okolnosti naopak napovídají vědomému jednání účastníka řízení.

Výrokem VIII. napadeného rozhodnutí je účastník řízení postihován za pokračující přestupek spáchaný dvěma dílčími útoky vůči zákazníkovi [REDAKCE]. Oba tyto útoky spočívaly v podání žádosti účastníkem řízení o pozastavení změny dodavatele s odůvodněním,

že zákazník od smlouvy s novým dodavatelem odstoupil s úmyslem pokračovat u účastníka řízení jako původního dodavatele. Ani v jednom případě ale podle zjištění prvostupňového správního orgánu, jež nebyla v rozkladu rozporována, účastník řízení nedoložil vůli zákazníka, na níž se při znemožnění změny dodavatele v systému operátora trhu odvolával. Účastník řízení citelně zasáhl do práv a povinností zákazníka, jakož i do řádného fungování trhu, když uvedl nepravdivou informaci, to navíc dvakrát ve vztahu k témuž zákazníkovi v blízké časové souvislosti. Rada se proto ztotožňuje jak s vyhodnocením závažnosti tohoto přestupku, tak s jeho posouzením jako pokračujícího, když souhlasí s kumulativním naplněním veškerých podmínek pokračování v přestupku, jak je vymezil prvostupňový správní orgán v bodě 894 napadeného rozhodnutí.

Výrok IX. se potom vztahuje ke třem přestupkům spáchaným vůči zákazníkům odebírajícím plyn, a to panu [REDAKCE], [REDAKCE] a paní [REDAKCE] kdy tyto přestupky opět spočívaly v uvedení nepravdivé informace při provádění úkonů nezbytných ke změně dodavatele v systému operátora trhu.

Případ pana [REDAKCE] byl založen na skutečnosti, že smluvní vztah mezi zákazníkem a účastníkem řízení (platně) nevznikl, jelikož účastník řízení nepředložil plnou moc, kterou udělil zákazník zprostředkovateli k uzavření dodávkové smlouvy s účastníkem řízení. Na základě toho měl účastník řízení v systému operátora trhu uvést nepravdivé informace o vzniku smluvního vztahu s tímto zákazníkem. Rada se však s tímto závěrem neztotožnila, jak uvedla podrobně výše ve vztahu k výroku I. písm. g) napadeného rozhodnutí, přičemž tam uvedené závěry je nutné vztáhnout i na toto účastníkovi řízení vytýkané jednání. Ze stejného důvodu je potom nutné přestupkové řízení v této části zastavit.

Pokud jde o zákazníka [REDAKCE] zde účastník řízení sám v rámci šetření Energetického regulačního úřadu uznal, že došlo k chybnému zamítnutí změny dodavatele, které spočívalo v žádosti o pozastavení změny dodavatele v systému operátora trhu s odůvodněním, že zákazník odstoupil od smlouvy s novým dodavatelem ve smyslu § 11b odst. 1 nebo § 11o energetického zákona a pokračuje u účastníka řízení jako stávajícího dodavatele. Takový projev vůle zákazníka ale účastník řízení nedoložil a Rada ani nepovažuje za nutné blíže se tímto případem zabývat, jestliže sám účastník řízení toto své pochybení uznal.

U zákaznice [REDAKCE] se ovšem Rada s odůvodněním napadeného rozhodnutí v několika bodech neztotožňuje. Z odůvodnění (body 910 až 915 napadeného rozhodnutí) vyplývá, že výpověď, kterou za zákaznici vůči účastníkovi řízení podal nový dodavatel, byla výpovědí smlouvy na dobu určitou, jelikož ji nový dodavatel (viz skutková zjištění v bodě 369 napadeného rozhodnutí učiněná ze spisu sp. zn. 05415/2023-ERU) podal ke dni 27. března 2023, což je datum, jež Energetický regulační úřad označuje za datum konce doby určité trvání smlouvy zákaznice. Ačkoli na první pohled není zcela srozumitelné, jakým způsobem prvostupňový správní orgán dospěl k uvedenému datu uplynutí doby určité, lze po bližším zkoumání zjistit, že smlouva zákaznice se měla sice původně automaticky prodloužit o dva roky až do 27. března 2024, nicméně vzhledem k § 11d energetického zákona ve znění novely č. 362/2021 se uplatnilo omezení doby určité na 36 měsíců, kterou prvostupňový správní orgán počítá od účinnosti smlouvy (od zahájení dodávky do odběrného místa zákaznice), a činí tak závěr o uplynutí doby určité ke dni 27. března 2023.

Rada ovšem zastává jiný názor na dobu trvání smlouvy zákaznice [REDAKCE]. Lze připustit samotnou aplikaci § 11d energetického zákona ve znění novely č. 362/2021, poněvadž

v tomto ustanovení se hovoří o době 36 měsíců pro ty smlouvy uzavřené před účinností zmiňované novely, jejichž doba trvání (doba dodávky) včetně případného prodloužení přesahuje 36 měsíců. Smlouva zákaznice naplňuje podmínku jejího uzavření před účinností novely č. 362/2021. Zohlední-li se potom automatické prodloužení, byť nastalo až po účinnosti novely č. 362/2021, jedná se rovněž o smlouvu, jejíž doba trvání včetně prodloužení přesahuje 36 měsíců. Zároveň je ale potřeba zohlednit čl. II. bod 6. větu druhou novely č. 362/2021 [viz též výklad Rady v rámci odůvodnění tohoto rozhodnutí k výroku I. písm. f) a i) napadeného rozhodnutí], který stanovil, že doba 36 měsíců se počítá od účinnosti dané novely, tedy od 1. ledna 2022. V takovém případě nemohl smluvní vztah mezi zákaznící a účastníkem řízení končit ke dni 27. března 2023 (což by platilo i kdyby se § 11d energetického zákona v příslušném znění na tento případ vůbec neaplikoval a posuzovalo by se automatické prodloužení podle smlouvy).

Prvostupňový správní orgán následně oproti vlastním závěrům připouští, že k podání výpovědi nebyla paní [REDAKCE] v daném okamžiku oprávněna, což považuje Rada přinejmenším za rozporující dříve formulované závěry. I přes připuštěnou neoprávněnost výpovědi ale prvostupňový správní orgán uznává kroky nového dodavatele učiněné v systému operátora trhu, když tento požádal o změnu od 28. března 2023. Prvostupňový správní orgán označuje tyto kroky za pochopitelné, jelikož účastník řízení vůbec nereagoval na sdělení nejbližšího možného data ukončení smluvního závazku.

K závěrům Energetického regulačního úřadu Rada uvádí, že dodavatele neopravňuje činit kroky v systému operátora trhu směřující ke změně dodavatele pouhá skutečnost, že původní dodavatel nereaguje na žádost o sdělení nejbližšího možného data ukončení závazku. V případě zákaznice [REDAKCE] prvostupňový správní orgán (zřejmě stejně jako nový dodavatel) chybně dovozuje datum uplynutí doby trvání smlouvy mezi zákaznící a účastníkem řízení, za které považuje datum 27. března 2023, byť současně připouští, že tomu tak být nemuselo. Jak ovšem Rada uvedla výše, smlouva zákaznice s účastníkem řízení, jež nesporně byla v době podání výpovědi kontraktem na dobu určitou, nemohla skončit ke dni 27. března 2023.

Je pravdou, že účastník řízení potom při snaze zabránit změně dodavatele v systému operátora trhu uvedl nepravdivou informaci, a to že zákaznice odstoupila od smlouvy s novým dodavatelem a zůstává u dodavatele původního, ačkoliv se ve skutečnosti jednalo o skutečnost spočívající v trvání závazkového vztahu s účastníkem. Lze proto souhlasit se závěrem o naplnění formální stránky přestupku podle § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění. Jak ale uvádí prvostupňový správní orgán při odůvodňování naplnění materiální stránky přestupku, společenská škodlivost by zde měla spočívat v nerespektování vůle zákazníků, jakož i narušení hospodářské soutěže spočívající ve znemožnění dodavateli, se kterým má zákazník svobodně uzavřenou smlouvu, provést změnu dodavatele v systému operátora trhu. Rada proto zvážila veškeré okolnosti případu zákaznice [REDAKCE] dospěla k závěru, že nelze přehlížet právo účastníka řízení v inkriminované době nadále dodávat komoditu do odběrného místa zákaznice. Ta totiž nebyla oprávněna vypovědět svůj závazek jako závazek na dobu určitou ke dni 27. března 2023. Rada je proto toho názoru, že přes prokazatelné uvedení nepravdivé informace je nezbytné zohlednit též, že nový dodavatel v inkriminované době nebyl oprávněn požádat o změnu v systému operátora trhu a účastník řízení tak svým jednáním nemohl narušit hospodářskou soutěž, jakož ani vůli zákaznice.

Z těchto důvodů Rada přistoupila ve smyslu § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu ve spojení s § 86 odst. 1 písm. a) k zastavení řízení, a to co do výroku IX. písm. c) napadeného rozhodnutí.

6. nepravdivé informace o podmínkách dodávek – výrok X. napadeného rozhodnutí

Výrokem X. napadeného rozhodnutí je postihován přestupek podle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, v rozhodném znění, kterého se držitel licence dopustí tím, že „*nesplní některou z povinností podle § 11 odst. 1 až 4*“, tedy mj. povinnost stanovenou § 11 odst. 1 písm. j) téhož zákona, tj. „*při výkonu licencované činnosti uvádět pravdivé a úplné informace o podmínkách dodávek energie*.“

Ze zjištění Energetického regulačního úřadu pak vyplývá, že účastník řízení zamítl výpověď zákaznice [REDAKCE] (sp. zn. 14904/2022-ERU) z důvodu nedodržení výpovědní lhůty u smlouvy uzavřené na dobu určitou, kdy zmocněnci zákaznice prostřednictvím odpovědi ze dne 25. listopadu 2022 sdělil, že závazek ze smlouvy trvá až do 4. prosince 2024.

Rada konstatuje, že se s posouzením věci prvostupňovým orgánem neztotožňuje. Předně je třeba zohlednit, že společnost ČEZ Prodej, a.s., jako nový dodavatel plynu zákaznice [REDAKCE] učinil vůči účastníkovi řízení e-mailem úkon „ZD-hromadné ukončení – ELGAS Energy, s.r.o.“, což představuje hromadnou žádost o ukončení smluv ve vztahu k specifikovanému seznamu zákazníků či odběrných míst. Jedná se o zavedený způsob komunikace mezi obchodníky, nelze však pominout, že se nejednalo o individualizovanou žádost směřující účelem ke sdělení data skončení smlouvy, ale o tabulkové sdělení požadovaných informací k vyššímu počtu zákazníků či odběrných míst, u něhož není vyloučeno přehlédnutí, překlep či administrativní pochybení. Tento postup má vést ke změně dodavatele k určitému datu, pokud to současný smluvní vztah umožňuje, příp. sdělení, z jakého důvodu ke změně dodavatele zatím dojít nemůže.

Rada je toho názoru, že uvedení nesprávného data ukončení smlouvy může být závažným porušením zákona, za předpokladu, že poskytnutí nepravdivé informace vede k zabránění změny dodavatele a v konečném důsledku nerespektování vůle zákazníka, který postupuje v souladu se zákonnými i smluvními právy a povinnostmi. To v daném případě nenastalo, neboť po upozornění na nesprávné datum ukončení závazku, byť prostřednictvím Energetického regulačního úřadu, účastník řízení chybu napravil, zákazníci zaslal akceptační dopis ze dne 10. března 2023, tj. dříve, než došlo k uplynutí doby určité (ke dni 15. května 2023), a společnost ČEZ Prodej, a.s., informoval o uvolnění odběrného místa k nejbližšímu možnému datu. Informováním o podmínkách dodávek je třeba rozumět primárně poskytování informací o smluvních podmínkách dodávek energií; ve vztahu k tomuto charakteru informací lze pak vymezit i to, komu jsou standardně sdělovány, typicky zákazníkovi či potenciálnímu zákazníkovi, samozřejmě možno i jeho zástupci. Skutečnost, že ovšem držitel licence v rámci vyřizování primárně jiné záležitosti (změna dodavatele, resp. ukončení smluvního vztahu) sdělil věcně neodpovídající informaci, nemůže vést k závěru o spáchání přestupku. Skutkovou podstatu jistě nelze vykládat tak extenzivně, že by měla dopadat na sdělení jakékoliv nesprávné s dodávkou energií související informace zákazníkovi v jakémkoliv kontextu. Smyslem skutkové podstaty je postihnout svého druhu klamavé jednání držitele licence, které má pro zákazníka podstatný význam (tj. nikoliv nevýznamné omyly apod.), anebo naopak nebylo pouze dílčí součástí jiného komplexního právního jednání, které lze kvalifikovat jiným způsobem (např. jako agresivní obchodní praktiku).

Rada uvádí, že při zabránění změny dodavatele uvedením nesprávného data ukončení smlouvy a neakceptováním řádné výpovědi by se účastník řízení mohl dopustit nekalé obchodní praktiky. K takovému jednání nicméně v posuzované věci nedošlo. Naopak aplikaci § 11 odst. 1 písm. j) energetického zákona považuje Rada za problematickou, když se Energetický regulační úřad výkladem tohoto ustanovení podrobněji nezabýval a nevysvětlil, zda lze datum ukončení závazku považovat za informaci o podmínkách dodávek energie, a to i s použitím eurokonformního výkladu, neboť předmětné ustanovení bylo do energetického zákona podle důvodové zprávy včleněno z důvodu transpozice Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/32/ES ze dne 5. dubna 2006 o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách a o zrušení směrnice Rady 93/76/EHS.

Z těchto důvodů dospěla Rada k závěru, že je nezbytné přestupkové řízení v této části zastavit podle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu ve spojení s § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

7. nesdělení informace na žádost zákazníka – výroky XI. a XII. napadeného rozhodnutí

Podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, se držitel licence na obchod s elektřinou dopustí přestupku tím, že poruší některou z povinností uvedených v § 30 odst. 2 téhož zákona. To samé platí pro držitele licence na obchod s plynem podle § 91 odst. 11 písm. d) ve spojení s § 61 odst. 2 energetického zákona.

Mezi zmiňované povinnosti, jež může držitel licence porušit, se potom podle § 30 odst. 2 písm. m) energetického zákona, v rozhodném znění, řadí povinnost sdělit neprodleně na žádost zákazníka dobu trvání závazku ze smlouvy, případný postih a vymezení lhůty, ve které je oprávněn učinit projev vůle směřující k ukončení závazku ze smlouvy, včetně jednoznačně vymezeného data ukončení závazku ze smlouvy. Obdobnou povinnost pak upravuje též § 61 odst. 2 písm. m) téhož zákona.

Energetický regulační úřad nejprve přistoupil k vysvětlení lhůty „neprodleně“, k níž uvádí, že je třeba ji vykládat ve smyslu několika pracovních dnů. S tímto závěrem prvostupňového správního orgánu Rada souhlasí. Ačkoli zákon držitelům licence nestanovuje pevně danou lhůtu, je zapotřebí přihlídnout též k charakteru informací, které podle uvedených ustanovení musí držitel licence poskytnout. Jedná se o informace týkající se trvání smluvního vztahu, případně jeho skončení, tedy informace pro obchodníka snadno zjistitelné. Pokud tedy prvostupňový správní orgán vykládá lhůtu „neprodleně“ ve smyslu několika pracovních dnů, pak je tento výklad zcela přiměřený. Ze zjištění Energetického regulačního úřadu, jež nejsou účastníkem řízení nikterak rozporována, navíc vyplývá, že v případě zákazníka [redacted] účastník řízení požadované informace nesdělil vůbec, v případě zákaznice [redacted] je sdělil s časovým odstupem přesahujícím 3 měsíce, což rozhodně nelze vykládat tak, že by účastník řízení na žádost zákaznice reagoval neprodleně.

Namítá-li účastník řízení, že v napadeném rozhodnutí chybí u přestupků postihovaných výroky XI. a XII. jakékoli odůvodnění protiprávnosti jeho jednání, pak Rada v první řadě odkazuje na rozporované odůvodnění, jež podle jejího názoru obsahuje potřebné úvahy pro pochopení závěru prvostupňového správního orgánu, proč jednání účastníka řízení posoudil jako přestupek. Oba zákazníci vznesli dotazy jak k odběru elektřiny, tak plynu. Oba zákazníci se dotázali na délku trvání svých smluv, popř. podmínky jejich ukončení. Dotaz zákazníka [redacted] ze sice vnímat jako mírně odlišný, neboť tento zákazník se dožadoval vysvětlení, proč

je na jeho vyúčtování uvedeno jiné datum konce závazků, než jaké by podle jeho přesvědčení mělo být, nicméně Rada se ztotožňuje s podřazením tohoto dotazu pod § 30 odst. 2 písm. m) energetického zákona, v rozhodném znění, potažmo § 61 odst. 2 písm. m) téhož zákona, neboť se bezpochyby jedná o otázku k trvání smlouvy a datu ukončení závazku ze smlouvy. Dotaz zákaznice [REDAKCE] již žádné teoretické pochybnosti nad jeho výkladem nevyvolává.

Jestliže je potom držitel licence (v tomto případě účastník řízení) povinen podle § 30 odst. 2 písm. m) energetického zákona, v rozhodném znění, potažmo podle § 61 odst. 2 písm. m) téhož zákona, sdělit informace týkající se trvání závazku neprodleně, a účastník řízení tyto informace zákazníkům nesdělí, případně je sdělí se zpožděním v řádu několika měsíců (u zákaznice [REDAKCE] navíc podle odůvodnění napadeného rozhodnutí došlo ke sdělení informací skrze správní orgán), pak je naprosto nepochopitelné, pokud účastník řízení ve svém jednání a popsanych závěrech, jež vyplývají z odůvodnění napadeného rozhodnutí, nespatřuje protiprávnost. Rozkladové námitce tak Rada nemůže přisvědčit a způsob, jakým účastník řízení vnímá své chování vůči vlastním zákazníkům, považuje za politováníhodný.

8. nestanovení nové výše záloh se zohledněním zastropované výše ceny – výroky XIII. a XIV. napadeného rozhodnutí

Přestupky účastníka řízení postihované výroky XIII. a XIV. napadeného rozhodnutí se pojí s obdobím mimořádné tržní situace v letech 2022 a 2023, v němž došlo ze strany vlády k tzv. zastropování cen energií. Z příslušné právní úpravy, konkrétně z § 91 odst. 5 písm. k) energetického zákona, v rozhodném znění, vyplývá, že držitel licence na obchod s elektřinou se dopustí přestupku tím, že poruší některou z povinností uvedených v § 19e odst. 5 téhož zákona. To samé platí pro držitele licence na obchod s plynem podle § 91 odst. 11 písm. k) energetického zákona, v rozhodném znění.

Podle § 19e odst. 1 energetického zákona, v rozhodném znění, platí, že „*Je-li ve smlouvě sjednána cena elektřiny nebo plynu, která je vyšší než cena stanovená vládou, platí po dobu účinnosti nařízení vlády za ujednanou cena stanovená vládou.*“

Podle § 19e odst. 5 energetického zákona, v rozhodném znění, je dodavatel elektřiny nebo plynu „*povinen do 30 dnů ode dne vyhlášení nařízení vlády stanovit novou výši zálohových plateb a zaslat spotřebiteli nebo podnikající fyzické osobě odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí nebo s roční spotřebou plynu do 630 MWh nový předpis zálohových plateb. Nová výše zálohových plateb musí zohledňovat dodávku elektřiny nebo plynu za cenu stanovenou vládou.*“

Vláda dne 5. října 2022 vydala nařízení č. 298/2022, v jehož § 3 odst. 1 a 3 s účinností od 1. ledna 2023 stanovila maximální cenu za dodávku elektřiny ve výši 5 000 Kč/MWh bez DPH se stálým měsíčním platem 130 Kč/měsíc a v odst. 2 a 4 téhož ustanovení maximální cenu za dodávku plynu ve výši 2 500 Kč/MWh bez DPH se stálým měsíčním platem 130 Kč/měsíc. Na základě § 19e odst. 1 energetického zákona tedy v případě, že by zákazníci účastníka řízení měli cenu vyšší, než cenu stanovenou nařízením č. 298/2022, platila pro ně od 1. ledna 2023 cena stanovená vládou. Podle § 19e odst. 5 pak byl účastník řízení povinen do 30 dnů od vyhlášení nařízení č. 298/2022 (vyhlášeno ve Sbírce zákonů dne 7. října 2022, částka č. 139/2022) povinen stanovit novou výši zálohových plateb a zaslat zákazníkům nový předpis záloh.

Jak ovšem Energetický regulační úřad zjistil, v období od 7. října 2022 do 7. listopadu 2022 (kdy končila lhůta k zaslání nového rozpisu záloh, u níž prvostupňový správní orgán zohlednil, že konec lhůty připadl na neděli), účastník řízení ani jednomu z dotčených zákazníků nový rozpis záloh nezaslal. Současně prvostupňový správní orgán dospěl ke zjištění, že jak zákazník [REDAKCE] tak zákaznice [REDAKCE] vystupující jako spotřebitelé měli ceny vyšší, než činily ceny stanovené vládou, tudíž nelze ani uvažovat, že by původní rozpisy záloh platné pro tyto zákazníky reflektovaly ceny stanovené nařízením č. 298/2022, a tudíž by zaslání nového rozpisu záloh mělo být pro účastníka řízení pouze formalitou. K tomu lze rovněž podotknout, že ačkoli účastník řízení podaným rozkladem napadá též výroky XIII. a XIV. napadeného rozhodnutí, žádné námitky k těmto výrokům a jejich odůvodnění nevznáší ani nerozporuje popsání zjištění Energetického regulačního úřadu.

Okrajově Rada poznamenává, že nepřiliš srozumitelným je zohlednění platebního kalendáře ze dne 19. ledna 2023 ve prospěch účastníka řízení v případě zákaznice [REDAKCE] popsané v bodě 986 napadeného rozhodnutí, avšak s ohledem na nemožnost případné změny napadeného rozhodnutí v neprospěch účastníka řízení se Rada tímto drobným nedostatkem blíže nezabývala. Co bylo totiž bez pochybností prokázáno a ani účastník řízení to nerozporuje, je, že zákazníkům nebyly ze strany účastníka řízení zaslány v období od 7. října 2022 do 7. listopadu 2022 nové rozpisy záloh zohledňující cenu stanovenou nařízením č. 298/2022, když navíc zákazníci minimálně pro leden 2023 museli uhradit zálohy v nepřiměřené výši. Rada se tak i v případě těchto přestupků plně ztotožňuje se závěry prvostupňového správního orgánu.

9. přerušeni dodávky plynu – výrok XV. napadeného rozhodnutí

Podle § 91 odst. 11 písm. f) energetického zákona, v rozhodném znění, se držitel licence na obchod s plynem dopustí přestupku tím, že omezí nebo přeruší dodávku plynu zákazníkovi v rozporu s § 61 odst. 1 písm. d) téhož zákona.

Podle § 61 odst. 1 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění, má obchodník s plynem právo „ukončit nebo přerušit dodávku plynu zákazníkům při neoprávněném odběru plynu.“ Neoprávněným odběrem je potom ve smyslu § 74 odst. 1 písm. b) téhož zákona „odběr při opakovaném neplnění platebních povinností nebo platebních povinností, vyplývajících z náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem plynu, které nejsou splněny ani po předchozím upozornění.“

Energetický regulační úřad vyhodnotil jednání účastníka řízení jako přestupek, když se nejprve zabýval samotnými platebními povinnostmi, s nimiž měl být zákazník [REDAKCE] v prodlení (podklady jsou ve spisech sp. zn. 02875/2024-ERU a sp. zn. 18677/2022-ERU), dále délkou prodlení a dostatečností lhůty poskytnuté k dodatečnému splnění platebních povinností. V souvislosti s dodatečnou lhůtou k plnění prvostupňový správní orgán upozorňuje na totožné datum 20. října 2022, kdy byla zákazníkovi zaslána výzva, ale zároveň účastník řízení již požádal provozovatele distribuční soustavy o přerušeni dodávky plynu do odběrného místa zákazníka. Účastník řízení se tak podle prvostupňového správního orgánu provinil tím, že sice zaslal zákazníkovi upozornění na prodlení s dostatečnou lhůtou ke splnění, avšak bez ohledu na chování zákazníka současně s tímto upozorněním již požádal o přerušeni dodávky plynu.

Rada po přezkoumání podkladů rozhodnutí a odůvodnění výroku XV. napadeného rozhodnutí upozorňuje, že pro posouzení jednání účastníka řízení není nezbytně nutné

kumulovat důvody, pro které je přerušení dodávky plynu z jeho strany považováno za neoprávněné. Ze strany prvostupňového správního orgánu jsou navíc důvody, jako je více platebních povinností po splatnosti a jejich výše nevyplývající plně z obsahu závazku, posouzeny do jisté míry rozporně, neboť prvostupňový správní orgán na jednu stranu připouští prodlení s vícero platebními povinnostmi, aby na druhou stranu označoval tuto podmínku za nesplněnou, což by ovšem samo o sobě vedlo k závěru o neoprávněném přerušení dodávky plynu a nebylo by potřeba zabývat se dalšími podmínkami.

Přestupek se týká odběrného místa zákazníka [REDAKCE] ve vztahu k němuž účastník řízení použil klamavou obchodní praktiku tím, že mu oznámil změnu způsobu stanovení ceny dodávky podle spotových cen, ačkoli k takové změně nebyl oprávněn (výrok II. napadeného rozhodnutí), a v důsledku toho mu rovněž stanovil zálohy, které neodpovídaly sjednané ceně a předpokládanému množství odběru (výrok III. napadeného rozhodnutí). Jestliže tedy účastník řízení evidoval u tohoto zákazníka neuhrazené pohledávky spočívající v nezaplacení navýšených záloh (a zpoplatněných upomínek), pak Rada konstatuje, v souladu s právní argumentací uvedenou výše k výrokům II. a III. napadeného rozhodnutí, že pokud zákazník hradil zálohy v původní výši, přičemž vůči účastníkovi řízení navýšení záloh rozporoval pro jeho nezákonný postup, což v konečném důsledku potvrdil i Energetický regulační úřad, pak nelze protiprávní změnou způsobu stanovení ceny a protiprávním navýšením záloh odůvodňovat neuhrazení pohledávek a následně přistoupit k přerušení dodávek. Zákonem požadované opakované neplnění platebních povinností lze vztáhnout toliko k těm povinnostem, které vznikly po právu a nebyly uhrazeny ani po předchozím upozornění.

Účastník řízení nadto nesplnil ani podmínku předchozího upozornění, jelikož sice zákazníkovi zaslal výzvu ze dne 20. října 2022, kterou ho upozornil na nezaplacené pohledávky a poskytnul mu k uhrazení lhůtu do 27. října 2022, současně však již dne 20. října 2022 zadal požadavek na přerušení dodávek plynu do předmětného odběrného místa. Takový postup je třeba považovat za zcela nepřijatelný, přičemž se účelu předchozího upozornění výslovně požadovaného v § 74 odst. 1 písm. b) energetického zákona a nerespektující možnost přerušení dodávky jako prostředku *ultima ratio*. Z předestřených důvodů v předmětné věci nebyly splněny podmínky pro přerušení dodávek plynu, a proto je třeba postup účastníka řízení považovat za přestupek.

Dále lze podpůrně odkázat i na § 11ea energetického zákona, který již v době nezákonného postupu účastníka řízení stanovil, podle jeho poslední věty, že: „*Informace podle věty první musí dodavatel elektřiny, plynu nebo tepelné energie poskytnout spotřebiteli společně s upozorněním na neplnění smluvních platebních povinností alespoň 30 dní před požadovaným dnem přerušení dodávek z důvodu neoprávněného odběru elektřiny, plynu nebo tepelné energie*“, když zmiňovanými informacemi se míní informace o opatřeních, kterými je možné předejít přerušení nebo ukončení dodávek plynu při neoprávněném odběru.

Jestliže účastník řízení zaslal zákazníkovi výzvu dne 20. října 2022 a zároveň požádal o přerušení dodávek ke dni 1. listopadu 2022, pak prokazatelně nesplnil podmínku časového rozestupu 30 dnů mezi upozorněním na neplnění smluvních platebních povinností a požadovaným dnem přerušení dodávek z důvodu neoprávněného odběru plynu. Co do závažnosti spáchaného přestupku potom Rada s prvostupňovým správním orgánem souhlasí a o výrazné společenské škodlivosti jednání účastníka řízení není podle jejího názoru pochyb.

10. pokuta a náhrada nákladů řízení – výroky XVI. a XVII. napadeného rozhodnutí

Výrokem XVI. napadeného rozhodnutí byla účastníkovi řízení podle § 91 odst. 15 písm. b) energetického zákona v znění účinném do 30. června 2023 uložena úhrnná pokuta ve výši 6 400 000 Kč, když Energetický regulační úřad jako nejzávažnější přestupek vyhodnotil pokračující přestupek postihovaný výrokem VIII. napadeného rozhodnutí, jenž byl spáchán dvěma dílčími útoky aktivním konáním účastníka řízení spočívajícím v uvedení nepravdivých informací v systému operátora trhu, vůči jednomu zákazníkovi a jednomu odběrnému místu, přičemž následky mohou již v obecné míře být pro zákazníka velmi citelné. Přestupek je z pohledu prvostupňového správního orgánu závažný z hlediska § 38 písm. a), b), c), d), f) i g) zákona o odpovědnosti za přestupky, nebyly k němu shledány žádné polehčující okolnosti, naopak bylo nutné zohlednit spáchání přestupku ve vícečinném souběhu, to navíc s velmi závažnými přestupky podle zákona o ochraně spotřebitele. Přitěžující okolností bylo rovněž shledáno dřívější pravomocné rozhodnutí Energetického regulačního úřadu o přestupkovém jednání účastníka řízení, jelikož shledaný nejzávažnější přestupek postihovaný výrokem VIII. napadeného rozhodnutí byl spáchán až po datu nabytí právní moci.

Námítky účastníka řízení k uložené pokutě směřují k její nepřezkoumatelnosti, nepřiměřenosti a porušení zásady *ne bis in idem*. Podle účastníka řízení není zřejmé, jak prvostupňový správní orgán k uložené pokutě dospěl a jak zohlednil finanční situaci účastníka řízení, který opakovaně dosahuje ztráty. V případě shledaného nejzávažnějšího jednání se podle účastníka řízení jedná o solitérní pochybení a vzhledem k prověřování činnosti účastníka řízení ve stejném období dochází k trestání za stejné skutky opakovaně. Prvostupňový správní orgán se podle názoru účastníka řízení dopustil i tzv. dvojího přičítání, když stejnou skutečnost (počet údajných porušení zákona) zohlednil jak při zkoumání, zda se vůbec jedná o společensky škodlivé jednání, tak při stanovení výše trestu.

Rada považuje námítky účastníka řízení za nedůvodné. Prvostupňový správní orgán uloženou pokutu odůvodnil v bodech 1052 až 1105 napadeného rozhodnutí. Podle názoru Rady je odůvodnění uložené pokuty zpracováno precizně a přehledně, tudíž jej nelze označit za nepřezkoumatelné. Současně Rada souhlasí i s přiměřeností uložené pokuty, když v první řadě nepozoruje žádné pochybení při vytyčení nejzávažnějšího přestupku postihovaného výrokem VIII. napadeného rozhodnutí, kterým účastník řízení hned dvakrát nerespektoval projevenou vůli zákazníka a zamezil tak přechodu na nového dodavatele, ačkoli k tomuto nebyl nikterak oprávněn (byť téměř na roveň co do závažnosti by Rada postavila i přestupek postihovaný výrokem XV. napadeného rozhodnutí spočívající v neoprávněném přerušení dodávek). Co se týče porušení zásady *ne bis in idem* tím, že dochází k trestání za stejné skutky opakovaně, pak je tato námitka účastníka řízení naprosto lichá. Skutky, za něž je účastník řízení postihován napadeným rozhodnutím, dosud nebyly žádným jiným rozhodnutím Energetického regulačního úřadu řešeny. Ostatně účastník řízení ani nekonkretizuje případ, za který měl být správním orgánem již v minulosti trestán. Pokud měl být účastník řízení trestán za jiné skutky spáchané ve stejném období, nejedná se o porušení zásady *ne bis in idem*.

Ne zcela srozumitelnou se dále jeví námitka účastníka řízení k tzv. dvojímu přičítání, kterou účastník řízení v podaném rozkladu nikterak nerozvádí. Lze se tedy jen domýšlet, v čem účastník řízení ono dvojí přičítání spatřuje. Naznačuje-li počet údajných porušení zákona, mohla by námitka teoreticky směřovat k bodu 1073 napadeného rozhodnutí, v němž prvostupňový správní orgán jako přitěžující vyhodnocuje spáchání shledaného nejzávažnějšího

přestupku dvěma dílčími útoky. Podle názoru Rady je třeba uznat, že v bodě 897 napadeného rozhodnutí při odůvodňování naplnění materiální stránky přestupku prvostupňový správní orgán zmiňuje opakované nerespektování vůle zákazníka a následně počet dílčích útoků považuje za přitěžující okolnost. Teoreticky by tak o porušení zákazu dvojího přičítání uvažovat šlo, byť stěžejní argumentace prvostupňového správního orgánu ke společenské škodlivosti jednání účastníka řízení není podle Rady založena na počtu dílčích útoků. Při zohlednění počtu dílčích útoků až v rámci vyhodnocování závažnosti jednotlivých přestupků za účelem uložení úhrnného trestu za současného označení tohoto počtu za přitěžující okolnost se potom o porušení zákazu dvojího přičítání nejedná. I při případném učinění závěru o porušení zákazu dvojího přičítání tak, jak je uvažováno výše, se Rada nedomnívá, že by toto porušení mělo vliv na zákonnost uložené pokuty, nanejvýš by nebylo možné počet dílčích útoků označovat za přitěžující okolnost. K tomu je ale nutno dodat, že se podle odůvodnění uložené pokuty nejednalo o jedinou přitěžující okolnost, tudíž by její vypuštění nemělo mít příliš znatelný dopad na výši uložené pokuty.

K tvrzenému likvidačnímu dopadu uložené pokuty z důvodu opakovaného dosahování ztráty Rada nakonec poukazuje na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 236/2014, podle nichž samotný záporný výsledek hospodaření není překážkou pro uložení pokuty ani neznamená, že uložená pokuta je likvidační.

Pokud je za přitěžující okolnost považován vícečinný souběh nejzávažnějšího přestupku s dalšími přestupky, navíc přestupky podle zákona o ochraně spotřebitele, které Rada považuje za velmi závažné a souhlasí tak s výrazným promítnutím těchto souběhů do úvah v úhrnném trestu, je zapotřebí po posouzení napadeného rozhodnutí zohlednit závěry přijaté Radou, když v případě tří přestupků podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele [výrok I. písm. f), g) a i) napadeného rozhodnutí] je řízení zastavováno. Zároveň Rada zastavuje řízení i v případě dvou přestupků podle § 91 odst. 1 písm. d) energetického zákona, v rozhodném znění [výrok IX. písm. a) a c) napadeného rozhodnutí], přestupku podle § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, v rozhodném znění (výrok X. napadeného rozhodnutí) a přinejmenším z hlediska případného dvojího přičítání budí pochybnosti zohlednění počtu dílčích útoků přestupku postihovaného výrokem VIII. jako přitěžující okolnosti. Rovněž ze strany Rady dochází ke změně výroku II. napadeného rozhodnutí, jelikož jednání účastníka řízení tímto výrokem postihované je jedním přestupkem, byť z hlediska závažnosti se na tomto přestupku oproti závěrům prvostupňového správního orgánu nic nemění. K nepatrnému snížení závažnosti dochází též u přestupku postihovaného výrokem VII. napadeného rozhodnutí spáchaného vůči zákazníkovi [redacted] a to vzhledem k dřívějšímu vrácení přeplatku oproti údajům v řádku č. 4 Tabulky č. 5 přílohy napadeného rozhodnutí. Vzhledem k uvedenému má proto Rada za přiměřené snížení uložené úhrnné pokuty na částku 6 000 000 Kč.

Účastník řízení podal rozklad rovněž ve vztahu k uložené povinnosti uhradit náklady řízení (výrok XVII. napadeného rozhodnutí), nicméně bez konkrétních námitek. Rada proto pouze konstatuje, že tato povinnost byla uložena v souladu se zákonem a v odpovídající výši.

V. Závěr

Po přezkumu napadeného rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako odvolací správní orgán vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že se účastník řízení nedopustil

přestupků postihovaných výrokem I. pod písm. f), g) a i), přestupků postihovaných výrokem IX. písm. a) c) napadeného rozhodnutí, stejně jako přestupku postihovaného výrokem X. Výrok II. je pak podle názoru Rady nezbytné změnit, když posouzení skutku je sice správné, ale došlo ke spáchání jednoho přestupku, nikoli dvou, což ovšem s ohledem na stejná skutková zjištění a totožnou podstatu skutku včetně jeho právní kvalifikace nebrání změně této části napadeného rozhodnutí v rámci rozhodnutí o rozkladu. Změnu nakonec vyžaduje i nepřesnost v řádku č. 4 Tabulky č. 5 přílohy napadeného rozhodnutí, jenž se pojí s výrokem VII. napadeného rozhodnutí. Zbývající přestupky byly Energetickým regulačním úřadem posouzeny správně. V některých případech byla Rada pouze nucena doplnit či upřesnit odůvodnění, to však opět z týchž podkladů a skutkových zjištění. Především částečné zastavení řízení nakonec vede Radu k přiměřenému snížení uložené pokuty.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Jan Šefránek, Ph.D., v. r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

ELGAS Energy, s.r.o., prostřednictvím CCS Legal s.r.o., advokátní kancelář